

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA
CELJE, 23. JULIJA 1965 — LETO XV — ST. 29 — CENA 30 DIN

Začel se je krožni obvod: najprej motoristi, za njimi godbeniki, nato velika skupina otrok s cvetjem in prikazom hortikulture dejavnosti, rudarji iz Rečice, oblečeni v tradicionalne svečane uniforme, vozovi z zaboji in steklenicami piva, okrašeni s hmeljem, športniki, povorko pa so zaključevali svatje v številnih kočijah.

PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE V MOZIRSKI OBCINI

LETOS V LJUBNEM

V LJUBNEM OB SAVINI BO LETOS OSREDNJE PRAZNOVANJE OBCINSKEGA PRAZNnika MOZIRSKE OBCINE. OSREDNJA PRIREDITEV BO 1. AVGUSTA NA TRADICIONALNEM FLOSARSKEM BALU.

Na večer pred flosarskim balom, v soboto 31. julija bo mozirske občine. Po zasedanju bo slavnostna akademija v počastitev praznika občine in 20 letnice osvoboditve. V programu bodo sodelovali predstavniki Svobod in trboveljske godbe.

»Vsakdo gre tja...«

INTERVJU Z IGRALCEMA JANEZOM SKOFOM IN VOLODJO PEEROM — NA PETI STRANI

Poučen zgled

Novi gospodarski ukrepi so prisilili podjetje Kozmos, da je malce pogledalo navznoter, za rezervami. Sicer je kolektiv o notranjih rezervah razpravljal že poprej, vendar dalj od razpravljanj in ugotovitev, da bo treba poiskati vse možnosti in rezerve izkoristiti, pravzaprav niso prisli. Bilo je namreč očitno, da bi mogli zlasti s smotrijo nejšo organizacijo delno in večjo delovno disciplino in administracijo zmanjšati

poslovne in druge stroške. Delovni čas ni bil polno izkorisčen. Medtem ko so mnogi uslužbenci v določenih urah postopali po pisarnah ali si ogledovali pred podjetjem avtomobile, so v popoldanskih urah delali nadure. Te so letno bremehile podjetje vsaj za preko dvajset milijonov z dajatvami.

Novi ukrepi, ki vsebujejo kot eno bistvenih postavki večjo disciplino in varčnost, so torej resno vzpod-

budili organe podjetja, da napravijo nerdu konec. Kot prvo so ukinili vse nadure, za katere je posebna analiza pokazala, da dejansko niso potrebne, ker je mogoče vse administrativno delo opraviti v rednem delovnem času. Strokovnjaki bodo razen tega v kratkem času preucili celoten tehnološki proces, izkoristek strojev ter druga vprašanja, katerih rešitev je bistvenega pomena za večji poslovni uspeh...

P. S. upamo, da bo do tega v Kozmosu kot marsikje drugje tudi dejansko prišlo.

S S L A V N O S T N E S E J E C E L J S K E G A P O L I T I Č N E G A A K T I V A

DVAJSET LET USPEHOV

V torek je bila dvorana Narodnega doma v Celju spet prizorišče velike slovesnosti. Na dan praznika celjske občine se je v njej namreč zbral veliko število gostov in predstnikov celjskega političnega aktivista k slavnostni seji, ki je bila prirejena tudi v čast 20-letnice osvoboditve. Med gosti so bili predstavniki bratskih mest Cuprije in Siska, s katerimi Celje pri jateljsko sodeluje, borci prve celjske čete, nosilci spomenice 1941., častni meščani, zvezni in republiški poslanci ter predstavniki JLA in delovnih organizacij celjske občine.

PRAZNIK CVETJA IN PIVA V LASKEM

PRIREDITEV LETA

PRAZNOVANJA SE JE UDELEZILO VEČ KOT 10.000 LJUDI

Drugi praznik cvetja in piva v Laškem se je v soboto in nedeljo spremenil v množično turistično manifestacijo, ki je prerasla lokalne prireditve. V soboto in nedeljo so Laščani pripravili program, ki tudi v pozni večerni in jutranji urah ni zaježil več tisočglave množice, ko se je gnetila ob raketah, ognjemethih in neštetnih strojnicah obloženih s cvetjem in pivom.

Po torkovem nastopu folklorne skupine »France Marolt«, ki je s svojim programom gostovala na trgu v Laškem, se je navdušenje gostov stopnjevalo na predstavi operete Planinska roža, ki jo je izvedla dramska skupina radeške Svobode, in se sprostilo ob sobotnih in nedeljskih prireditvah. Otvoritev cvetlične in lovske razstave je kljub utesnj enim prostorom vnesla enkratno zadovoljstvo, ki je navduševalo.

(Več na 4 strani)

Slavnostno sejo je vodila podpredsednica celjske občinske skupščine Slava Faletičeva. Najprej je navzočim posredovala čestitki predsednika glavnega odbora Združenja borcev NOV Slovenije Franca Leskoška-Luke in mesta Doboja, ki sta Celju in njegovim občinam čestitala k prazniku in jim zaželeta še veliko delovnih uspehov.

Potem ko so udeleženci svedene seje počastili spomin v juniju preminulega družbeno političnega delavca Franca Kača in ko so pionirji izročili gostom šopke rdečih nageljnov, je posebna delegacija položila venec na grobničo narodnih herojev na Slandrovem trgu.

Slavnostni govor o pomenu praznika in o 20-letini poti družbenega razvoja je imel predsednik celjske občinske skupščine Marjan Učakar. Tovarš Učakar je najprej govoril o najtežjih dneh naše revolucije. Govoril je o borbi in veliki vlogi Komunistične partije, o junashkih aktivistih in borceh, ki so darovali svoja življena za lepsi jutrišnji dan, govoril je o delu prve celjske čete.

(Dalje na 2. strani)

OB OBCINSKEM PRAZNIKU CELJA

Troboj atletinj

V nedeljo je bilo Celje gostitelj treh državnih representanc, ki so se na stadionu Borisa Kidriča pomerile med sabo. Temu tekmovanju je prisostvovalo okrog 2000 gledalcev, ki so pozdravljali in vzpodbujali tekmovalke iz Nemske demokratične republike, Švedske in Jugoslavije. Ob tej priložnosti je generalni sekretar AZJ Pera Vukovič uradno razglasil celjski atletski kolektiv za absolutnega prvaka Jugoslavije za leto 1964. Zaželet je Kladivarju, ki ravno letos slavi 15 letnico dela v samostojnem društvu še mnogo podobnih uspehov. Po tem uvodnem delu se je začelo tekmovanje in prve

tekmovalke so se spustile preko novih ovir, katere je prejel Kladivar za darilo ob tem velikem uspehu.

(Več na 8. strani)

SPREJEM ZA PARTIZANSKE MATERE

V okviru praznovanj celjskega občinskega praznika in v počastitev 20-letnice osvoboditve je predsednik celjske občinske skupščine priredil v pondeljek v Dobri sprejem za partizanske materje. Sprejema so se udeležile skoraj vse povabljenke. Materam, ki so v tistih težkih dneh vojne tako junashko prenašale najtežje izube, so v Dobri pripravili tudi kulturni spored, v katerem je sodeloval zbor Svobode in član Slovenskega ljudskega gledališča Celje, Janč Skol.

JOZE IN FRANCI OBTOZUJETA

OTROK NAPRODAJ

TO ZGODO JE PISALO ZIVLJENJE V ENI IZMED VASIC STISNIJENIH MED DVEMA HRIBOMA IN CESTO, PO KATERI JE ODSLOZE MNOGO MLADIH IN ZDRAVIH VASCANOV. TISTI, KI SO OSTALI NE ZARADI TEGA, KER LJUBIJO TO VAS, TEMVEC KER SO MORALI OSTATI, BOJUJEJO SVOJE ZIVLJENJE VSAK PO SVOI MOCI. HILASTAJO PO SONCU, DA BI VSAJ NEKAJ UZILI.

Opirajoč se na palico je vstopil v redakcijo starejši možakar in se obrnil h kolegi. V pozdrav ji je ponudil od dela in revne skrivencene prste ter rekel:

«Ne vem, če sem prav pršel, vendar mi boste vi vedeli povedati in svetovati. Rad bi nareč dal v časopis oglas, ali kako se že temu pravi, da oddam komurkoli, ki bi želel enainpolletnega otroka. Zdravega, lepega fantka.»

(Nadaljevanje na 4. strani)

V R E M E

Proti koncu tega tedna in v začetku prihodnjega je pričakovati krajevne nevihte. Počneje pretežno sončno vreme.

Pionirji o borbi in svobodi

POMLADANSKI DEL JUGOSLOVANSKIH IGER, KI SO LETOS POTEKALE V ZNAMENJU 20-LETNICE OSVOBODITVE, JE ZDAJ ŽE ZA NAMI. V CELJSKI OBČINI SO PIONIRJI V TEM ODBOJU RAZVIL IZREDNO ZIVAHNO DEJAVNOST, KAR JIM JE USPELO NA PODLAGI DOBRO SESTAVLJENIH PROGRAMOV, KI SO JIH IZDELALI V SODELOVANJU S POSEBNO KOMISIJO PRI OBČINSKI ZVEZI PRIJATELJEV MLADINE.

Letos naj bi bili pionirji zvedeli čim več o narodnoosvobodilni borbi. Zavoljo tega so priredili številne pohode po partizanskih poteh, spremjali so kurirčko posto in se srečevali z nekdanjimi partizani. Tako so pionirji celjske občine hodili po potek Slavko Slandra, Štirinajstje divizije in po potek prve celjske čete. Obiskovali so partizansko bolnico Zima, spomenike padlih borcev in skoraj vsi so si ogledali Muzej revolucije. Na šolah so vrteli filme, ki govorijo o narodnoosvobodilni borbi, pionirske odrede pa so obiskovali tudi partizanski pisatelji in jim prebirali tista svoja dela, ki imajo obeležje narodnoosvobodilne borbe. Zanimivi so bili tudi brašni krožki, ki so jih ustanavljali na vseh odredih. V njih so otroci prebirali partizansko literaturo.

Pionirje so letos bolj kot prejšnja leto obiskovali nekdanji borci. Pri-

vedovali so jim o narodnoosvobodilni borbi, spremljali so jih tudi na pohodih po partizanskih poteh. Pionirji pa niso spoznavali samo najtejših dni naše zgodovine. Seznanjali so se tudi že s povojno graditvijo in so v ta namen obiskovali številne delovne organizacije. Izredno mnogočeno je bilo tudi spoznavanje pionirske in mladinske organizacije, ki so ga zaključili s posebno prireditvijo.

Zanimivo je, da so pionirji svoje igre lepo izvedli, pa čeprav so jih spremljale stalne finančne težave. Nekateri so se sicer znašli in zbirali denar na najrazličnejše načine, nekatere pa je pomanjkanje sredstev vendarle oviralno. Prav gotovo bi pionirjem pri teh težavah lahko dolgočne pomagale tiste gospodarske organizacije, ki so nad določnimi šolah prevzele patronat. Lepo se je izkazal primer Ingrad, ki je

pionirjem Bračičevega odreda iz Frankolovega priredil izlet v Skocjanke Jane in v Piran, jim podaril magnetofon in kompletno opremo za okrežek. Verjetno bi temu zgledu lahko sledila tudi druga podjetja.

SLANDROVE NAGRADE PODELJENE

Kot že nekaj let so v Celju tudi letos izbrali nagradence skladu Slavka Slandra. Te nagrade podeljujejo v Celju vsako leto, so pa priznanje posameznikom in skupinam delovnih ljudi za posebno požrtvovalno in kvalitetno znanstveno, kulturno in javno delo. Letos je posebna komisija izbrala za Slandrove nagrade godalni orkester Ivana Cankarja, Marica Frece-Zorko in profesorja Egonu Kuneja.

Godalni orkester Ivana Cankarja, ki ga je dvajset let uspešno vodi profesor Dušan Sanciu, se po mnenju strokovnjakov lahko kosa s profesionalnimi orkestri. Člani tega orkestra, ki so prvi svoj koncert izvedli že tri dni po osvoboditvi, so za trdo amatersko delo vedno našli čas — kljub svojim obveznostim, ki niso bile majhne. Komisija se je za godalni orkester Ivana Cankarja odločila prav zavoljo njegove požrtvovalnosti in visoke kvalitete.

Marica Frece-Zorko, ki je trenutno predsednica sveta za kulturo in znanost občinske skupnine, je svoje plodno udejstvovanje na kulturno prosvetnem področju začela že med obema vojnoma, ko jo najdemo med igralci, ki so kasneje postavili temelje sedanjemu Slovenskemu ljudskemu gledališču. Tudi njen kasnejše življenje je bilo s kulturo tesno povezano. Vsa leto po vojni je sodelovala v republikah ali zveznih organizah kulturno prosvetnih organizacij in domača vse ta dejavnost v celjski občini nosi pečat njene dela in njenih prizadevanj. Predvsem velja to tako za ljudsko kot pionirsko knjižnico.

Profesor Egon Kunej sodi med najvidnejše celjske kulturne delevce. Glasovi njegovih zborov — komornega in gimnazijalnega — so proslavili Celje tudi izven meja naše republike in države. Stevilna domača in tuja priznanja, ki sta jih zboru že prejela, sta dokaz velikih prizadevanj in visoke kvalitete dela profesorja Egonu Kuneju. V znak priznanja za plodno delo je komisija za letosnjega Slandrovega nagradence izbrala tudi prof. Kuneja.

Letos so v Celju podelili še tri nagrade za posebno prizadevanje. Te nagrade pa so prejeli — dr. Stana Straus za izredno požrtvovalno delo pri širjenju krvodajalstva in za delo v organizaciji Rdečega križa, akademski slikar Avgust Lavrenčič za svoje umetniško ustvarjanje in dr. Jakob Rebernik za zasluge pri organizaciji zdravstvene službe v Celju.

Vsem nagradencem toplo čestitamo!

I. B.

Pretekli teden je Celje obiskala skupina visokih gostov — članov glavnega odbora sindikatov iz Mongolije ter s med svojim dvodnevnim bivanjem v Celju ogledala tovarno emajlirane posode. Med ogledom tovarne so se gostje pogovarjali s predstavniki sindikata ter o vlogi in delu sindikalne organizacije v tovarni, s predstavniki občinskega sveta pa o vlogi sindikalne organizacije v komuni.

Naslednji dan so sindikalni funkcionarji iz Mongolije, ki se se gostje Glavnega odbora zvezne sindikatov Jugoslavije včer dan zadržali v Sloveniji — ogledali še Jalski Kmetijski kombinat in obiskali rudarski kolektiv rudnika lignita v Velenci. Posnetek prikazuje goste med ogledom proizvodnega procesa v celjski tovarni emajlirane posode.

Foto: V. David

S SLAVNOSTNE SEJE ČELJSKEGA POLITICNEGA AKTIVA

DVAJSET LET USPEHOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

V spomin prve celjske čete slavi celjska občina tudi svoj praznik. Nato pa je poudaril, kako plodno je bilo 20-letno razdobje graditve in utrjevanja materialne baze našega gospodarstva in razvoja občine, delavskega in družbenega upravljanja. Kljub vsemu napredku bo treba v prihodnje še trdega dela.

Predsednik občinske skupnine je nato še čestital vsem občanom k občinskemu prazniku ter jim zaželenil še veliko delovnih uspehov.

Na slavnostni seji so podelili tudi

letašnje Slandrove nagrade in tri nagrade za posebno prizadevanje pri povojnemu stvarjanju.

Kasneje so udeleženci slavnostne seje prisostvovali še kulturnemu sporednu, v katerem so sodelovali komorni moški zbor pod vodstvom prof. Egonu Kuneja ter člana Slovenskega ljudskega gledališča Nada Žvižič-Belakova in Marjan Dolinar.

Predsednik občinske skupnine Marjan Učakar je nato priredil še sprejem za vse udeležence slavnostnega zborovanja.

I. B.

KRVODAJALSTVO V CELJSKI OBČINI

PONEKOD NI ODZIVA

V PRVEM POLLETTU LETOSNJEGA LETA JE 1.566 PREBIVALCEV CELJSKE OBČINE DAROVALO 460 LITROV KRVI, S CIMERJE BIL PLAN TRANSFUZIJSKE POSTAJE IZPOLNEN.

Med krvodajlci jih je bilo 1.373 iz delovnih organizacij in le 193 s terena. Kakor v prejšnjih letih, so tudi letos pokazala največ razumevanja podjetja, kot Klíma, Cinkarna, TEP, Zelezarna Štore, Aero, Topper, Opekarna Ljubecna, Opekarna Celje, Pohištvo, KK Zalec, obrat Celje, Kovinotehna, Slikarstvo, dom srednjih šol, predvsem gimnazija, občinsko sodišče, Celjski tisk in še nekatera druga podjetja. Podobno kot prejšnja leto pa je krvodajalstvo naletelo na dokaj slab odziv v Agroprometu, kinopodjetju, lekarni Anter, Modri, Vodni skupnosti, hotelu Celeia, Negi, geodetskem zavodu, Steklarju, Obnovi in drugod.

Se vedno ni prodrla zavest, da je krvodajalstvo oblika humanizma, ki zadeva najbolj pristne odnose med ljudmi, saj utegne darovana kri v kritičnem trenutku kogarkoli rešiti.

Ce bi se torej zavedali, da mora dobiti vsakdo, ki jo potrebuje, ne glede na to ali jo je sam dal ali ne, tedaj odtegovanje posameznikov, ki to nočajo razumeti, v skrajnem primeru dela krivico tistim zavednim krvodajalcem, ki so tudi po stokrat darovali kri, a jim še ni bila potrebna. Za krvodajalstvo se vedno kažejo najmanj razumevanja ljudje na odilnih položajih, to je tisti, ki bi lahko dali dober zgled. Vsekakor bi bilo potrebno več razumevanja in več časa za izpolnjevanje določenih moralnih obveznosti.

Prizadevnim kolektivom in posameznikom, ki so darovali kri in pripravili, da je bil načrt transfuzije, se postaja oziroma občinskega odobra Rdečega križa Celje izpolnjen. e vsa zahvala, podjetja, ki so tudi tokrat stala ob strani kakor krajevne organizacije na terenu pa naj bi ob krvodajalskih akcijah v drugem pollettu pokazale več posluha.

Vsem nagradencem toplo čestitamo!

I. B.

LASKO

MNOGO CENEJSE KOT DRUGOD

V Laškem so občani že precej časa nevoljni zaradi neurejene pre-skrebe z mesom. Imeli so namreč samo eno mesnico, v kateri pa ni bilo dovolj mesa za vse potrošnike.

Zato so pred kratkim sklenili, da bodo ponudili sosednjim mesarskim podjetjem priložnost, da si v Laškem urede svojo mesnico. Toda vabi je ostalo brez odneva. Zato je skupščina občine te dni izdala dovoljenje za opravljanje mesarske obrti zasebniki — mesarju Jožetu Karlatec.

Ko je bila nova mesnica odprta, je močno znižala cene. Tako je teleče meso v tej mesnici za 100 do 150 dinarjev cenejše kot drugod, goveje meso za 80 dinarjev, salame za 145 itd. Te spremebe so bile seveda najbolj veseli potrošniki, ki zdaj lahko pridejo do mesa, hkrati pa je Laško dobilo tudi večjo izbiro, saj lahko v novi mesnici kupujejo tudi teletino, ki je v Laškem zdaj menda dobro leto ni bilo.

Pred dnevi je predsedstvo občinske skupnine ožje posvetovanje z nekaterimi upravnimi službami o komunalnih problemih v celjski občini. Namens posvetovanja je bil, da bi ugotovili dejansko stanje na komunalnem področju, predvsem pa kakšni so trenutno komunalni problemi v krajevnih skupnostih, kateri so bili doslej že rešeni in kakšne so perspektive za ureditev še nerenčenih komunalnih problemov, ki jih nikoli ne zmanjka.

V letošnjem občinskem proračunu je bilo dodeljeno krajevnim skupnostim za komunalne potrebe 77 milijonov din. Polovico teh sredstev so krajevne skupnosti že sprejele, drugo polovico pa bodo sprejele v septembру, takoj po sejstanku s predsedniki krajevnih skupnosti, ki bo še pred jesenjo.

Na posvetu so sklenili, da bo predsedstvo občinske skupnine v kratkem sklicalo posvetovanje z vsemi predsedniki in tajniki krajevnih skupnosti, na katerem se bodo temeljito pogovorili o vseh komunalnih problemih. Da bo posvetovanje čim bolj plodno in konkretno, smo zaprosili občinskega inšpektorja za komunalo Pavleta Javornika za razgovor o komunalnih vprašanjih v celjski občini. V tem poslovru je razgrnil vrsto komunalnih problemov krajevnih skupnosti, ki jih objavljamo z name-

nom, da bi informacija služila kot uvod v razpravo za skorajšnje posvetovanje o komunalnih problemih.

KRAJEVNA SKUPNOST CENTER

V tej krajevni skupnosti je odprt vprašanje asfaltiranja Linhartove ulice pred novo zgradbo nasproti gledališča. To bodo v kratkem asfaltirali in uredili zelenico.

Prav tako še ni povsem rešeno vprašanje ureditve dvoriščnega kompleksa med Vodnikovo, Gregorčičeve in Miklošičeve cesto. Tu nastopajo težave zaradi še zasedenih prostorov v leseni baraki. Zadeva bo vsekakor morala biti urejena, če ne pre vsaj prihodnje leto. Letos ni dovolj sredstev v občinskem proračunu za takšna dela. Dvorišče, ki pripada k stanovanjski zgradbi trgovskega konzorcija na Slandrovem trgu, pa je bilo pred kratkim urejeno.

Izredno slabo cestišče v Gregorčičevi in Levstikovi ulici, ki ga je pokvarila zima, je v celoti prevlečeno z novo debelo asfaltno plastjo. Na severni strani Gregorčičeve ulice ni asfaltirana površina hodnika, ker bodo tu položili vodovodno cev večjega premera za napajanje mestne četrti v teh ulicah — Gregorčičeva, Vodnikova, Stanetova in Levstikova ulica. Zelo slabo asfaltno cestišče v Kochbekovi in Miklošičevi cesti za-

radi pomanjkanja sredstev letos ne bo mogoče obnoviti.

Povsem še ni rešeno vprašanje lokacije obrnega centra, ki pa je zelo pereče. Na tem mnogo delajo in je pričakovati v doglednem času ustrezne rešitve.

Tudi park na levem bregu Savinje med Savinjsko ulico in Sušnico za Okopi še ni povsem dovršen. Klopi in sadik ni dovolj. Nekatere ju potrebe majhnega popravila. Ta potreba se posebej izstopa v tem starem predelu mesta, predvsem zaradi urejenega poslopja muzeja in študijske knjižnice, ki je v gradnji ter zaradi parka v bližini. Ta delo bodo pršla v pošte prihodnje leto, ker letos ni sredstev.

Neurejena je tudi okolica tovornega skladu pri železniški postaji. Zelo je neurejeno cestišče dovozne ceste ob samem tovornem skladu južno od skladniča. Slab videz površina med Savinjo in železniško progno. Železniška ima tri svoje objekte, ki tudi ne ustrezajo ustrezenemu predelu mesta.

V krajevni skupnosti Center je večje število starih zgradb, katerih fasade so potrebne nujne popravila.

Prihodnji: Krajevna skupnost Otoč-

KOMUNALNI PROBLEMI KRAJEVNIIH SKUPNOSTI

MODERNIZACIJA V 81 DNEH

KAKO REŠITI PROBLEM DOBRNŠČICE?

Letos okrog sedem in pol kilometrov asfaltnega cestišča proti Dobrni. Izvajalec – Cestno podjetje Celje – je v težavnem položaju zaradi nereguliranega hudournika Dobrnščice. Ali bomo tudi na dobrnski cesti potrdili že uzaknjene napake, ki smo jih bili navajeni pri investicijah v preteklem letu?

Zaradi izredno slabe ceste od križišča s cesto I. reda v Višnji vasi pa do Dobrine je dobrnski zdraviliški turizem utrpel neslutene izgube in razvojne možnosti v primerjavi z drugimi zdravilišči v republiki. Kljub temu so o cesti na Dobrno in o zdravilišču, ki ima široko razvojne možnosti, govorili že nekaj let. Vsakemu se tako nejevernemu laiku

je bilo jasno, da ne moremo govoriti o zdraviliškem turizmu ter o turizmu na sploh in mu napovedovati neke večje razvojne možnosti brez ustreznih komunikacij, v tem primeru ceste, ki bi ta zdraviliški center približala turistični transverzalni Graz – Reka in Savinjska dolina – Velenje – Slovenj Gradec.

Končno so to vprašanje letos le premaknili z mrtve točke obljub s sklepom občinske skupščine, ki je odobrila sredstva za modernizacijo obstoječe ceste. Celjsko cestno podjetje se je s pogodbo obvezalo, da bo dela opravilo v 81 koledarskih dneh ali do 30. avgusta letos.

Z modernizacijo ceste v Dobrno je bistvenega pomena regulacija hudournika Dobrnščice, ki ponekod teče ob cesti ali pa ga celo seká. Zaradi tega so nastale težave, predvsem na odseku tik pred naseljem Lemberg, kjer je moralna vodna skupnost prestaviti strugo Dobrnščice. Po neuradnem dogovoru bi morala regulacijska in druga dela na modernizaciji cestišča potekati vzporedno. Ker pa Vodna skupnost nima sredstev za regulacijo tega, za širše družbene interese nepomembnega hudournika, je izvajalec modernizacijskih del postavljen pred dejstvo: ali se naj drži projekta, ki predviča izravnajo cestišča v smislu modernizacije, ali naj na določenih odsekih ravnou zaradi nereguliranega hudournika vloži sredstva v asfaltiranje zavojev, ki bodo pomenili ozko grlo novemu cestišču. Tu mimo predvsem na odsek pred Lembergom, kjer se hudournik zajeda v cesto. Cestno podjetje je predvidelo izravnavo tega odseka in po novi trasi že odkrilo humus, vendar je pred začetkom ostalih zemeljskih del dobilo obvestilo, da Vodna skupnost nima sredstev niti za regulacijska dela Dobrnščice samo na tem predelu. Za ta dela bi bilo potrebno posredovanje nekaj več kot 7600 metrov ceste. Preostal del med Lembergom in gostilno Arlič, približno dva tisoč metrov.

Med pogovorom z direktorjem smo tudi izvedeli, da bo letos do 30. avgusta asfaltiranih 4.426 metrov cestišča. Če k temu pristejemo že asfaltirano cestišče od Višnje vasi do križišča v Strmci v dolžini 1780 metrov in kilometer asfaltiranega cestišča iz Dobrne proti gostilni Arlič ter 400 metrov pred križiščem, bo letos dejansko asfaltirane in modernizirane nekaj več kot 7600 metrov ceste. Preostal del med Lembergom in gostilno Arlič, približno dva tisoč metrov.

Primer zavoja pred Lembergom pa kaže na neresnost in na ekonomično trošenje sredstev, ker dejstva kažejo, da ta investicija nikakor ne bo dala potreben rezultat. Pri tem bi bilo zanimivo zvedeti, kdo bo dal in opravičil sredstva za morebitno (kar bo prej ko ne potrebno v kratkem času) izravnavo zavoja, če bo Vodna skupnost končno le zbrala sredstva, oziroma kako je mogoče, da pri takoj veliki investiciji ni mogoče najti sredstev za delno rešitev, to je regulacijo samega dela Dobrnščice pred Lembergom! Ali bomo tudi na dobrnski cesti potrdili že uzaknjene napake, ki smo jih bili navajeni pri investicijskih vlaganjih v preteklih letih?!

J. Sever

Delavei celjskega cestnega podjetja z mehanizacijo rušijo in odvajajo hrib, da bi izravnali cestišča, nekaj metrov naprej pa zaradi hudourniškega korita Dobrnščice ostaja ovinek, ki bo predstavljal ozko grlo modernizirane ceste.

Socialno zavarovanje in zdravstvo v novih pogojih

CERAV V ZADNJEM CASU NE GOVORIMO MNOGO O BODOČEM POLOŽAJU SKLADOV SO LNEGA ZAVAROVANJA IN ZDRAVSTVA V SPREMENJENIH POGOJIH GOSPODARJENJA, IZHAJAO NEKATERE ZNACHLJOSTI IZ LOGIKE SPREMENJENIH TRUMENTOV.

Predvsem gre za splošno zmanjšanje prispevka na osebne dohodek. Ze s 1. julijem letos je bila stopnja prispevka za socialno zavarovanje plafonirana na 25 odstotkov. Ce ho se znižana, ni znano. Toda če bi prišlo do nadaljnega zmanjševanja prispevka, vsekakor to ne bo vplivalo na potrebe potrošnje na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ker je znano, koliko bodo dobili upokojenci in koliko bo treba odvajati v valorizacijske in ostale rezerve. Zato bi bilo mogoče govoriti o potrošnji na področju zdravstvenega zavarovanja. Gre za dilemo ali je ta potrošnja previsoka, zadostna ali majhna, v bistvu pa za to ali takšna, kakršna je racionalna.

S tega gledišča je zanimiv odnos v dajatvah za preventivo in kurtativo. Lani smo prvkrat namenili iz skladov socialnega zavarovanja za preventivo velika sredstva – 4,9 milijard dinarjev. Delež je tolič večji, če vemo, da smo v tem namešču letu porej porabili komaj miliardo 90 milijonov. Toda se vedno je udeležba preventive v skupnih izdatkih za ohranitev človeškega zdravja in zdravljenje minimalna. Ambulante in dispanzerji so lani ustvarili 86 milijard 171 milijonov dinarjev, bolnišnice pa celo 101 milijard 169 milijonov dinarjev dohodka! Znano je, da tam, kjer preventiva zaostaja, bolnišnice kraljujejo.

Se bolj ilustrativni so podatki, da smo lani zabeležili 5 milijonov 80 tisoč 450 primerov bolezniških izstanjkov, s čimer smo izgubili 58 milijonov 316 tisoč 205 delovnih dni, da so delovne organizacije se zmanjšale svoje dajatve za neposredno zdravstveno zaščito.

Poseben problem v sistemu socialnega zavarovanja je invalidsko zavarovanje. V preteklem letu smo zabeležili znaten priliv invalidskih

upokojencev – 21.241 več kot leto poprej. Značilno je, da pomenijo invalidi prve kategorije 85,3 odstotke vseh delovnih invalidov, to pa vira o nezadostni pozornosti in nesistematični skrbi zdravstvene službe in delovnih organizacij pri izravljenju zavarovanje s kroničnimi boleznjimi, a posebej o nezadostni zaščiti na delovnih mestih.

V nekaterih krajih je postal pretežno vprašanje gradnja bolnišnic v oddaljenosti 15 do 25 kilometrov ali velike in drage bolnišnice in vabijo drage specialiste. Ali ne je bilo rentabilnejše, če bi gradili bolnišnice za širša območja?

V prihodnje bo vse podobne probleme reševati radikalneje, kajti če se bodo družbeno politične skupnosti in zdravstvene ustanove hotele izognit negativnih posledic neracionalnega gospodarjenja, bodo pač morale pametnejše sodelovati.

Sedma sila

VREMENSKA PROGNOZA

DO KONCA AVGUSTA SONČNO IN TOPLO

Za prvo poletno obdobje so bile značilne nagnede sprememb hladnega in prestopnega vremena, padavine in občasnega nevrja, ki so na veliko pustošila. Vse kaže, da bo prišlo do umitve vremena. Kakšno pa bo vreme? Na vprašanje odgovarja meteorolog Ante Obužen.

Prognoza za naslednje obdobje je dokaj optimistična. Gotovo bo zadovoljila tako tiste, ki odbajajo na letni dopust, kar kmetovalce. V teku je namreč zetev, za katere je potrebno lepo vreme. Po mnenju Anteja Obužena lahko pričakujemo, da bodo atlantske frontalne motnje oslabele in da bo v drugi polovici leta prišlo do redkih nevraž v gremem. Prevlačevalo bo sončno in toplo vreme. Tudi avgusta bo prevlačevalo sončno, suho in toplo vreme. Samo v sredini meseca je možno kratkotrajno poslabljanje. To pa bo kvetljeno ugodno, saj bo prineslo nekaj dežja, potrebnega za posevke, in svežine. V drugi polovici meseca bo prevlačevalo stabilno vreme.

FIZIČNI OBSEG PROIZVODNJE PORASEL ZA 9,5 ODSTTKOV

Celjska industrija je letošnje prvo polletje zaključila dokaj uspešno, saj je zabeležila 0,5 odstotno prekoračitev planskih predvidevanj in v primerjavi z lanskim letom zabeležila 9,5 odstotno porast fizičnega obsegja proizvodnje. Poleg tega pa je prav zanimiva ugotovitev, da je poslovenost v celjski občini v tem polletju ostala na povprečju lanskega leta, kar nedvomno kaže prizadevanja za prehod na intenzivno gospodarjenje.

Poseben uspeh so zabeležila celjska podjetja pri izvozu. V polletju so dosegla kar 7,4 odstotno prekoračitev plana in so v primerjavi z lanskim letom povečala izvoz za slabo tretjino. To kaže, da se celjska industrija ne le zaveda pomembnosti izvoza, temveč da se na zunanjem trgu tudi vse bolj uveljavlja s svojimi proizvodi. Se pomembnejši pa je ta podatek o izvozu, če ga primerjamo z uvozom potrebnega reprodukcijskega materiala, ki je letos kar za polovico manjši od lanskoletnega v istem obdobju.

Prav podatki o izvršenem planu, o številu zaposlenih in o izvozu ter uvozu zgovorno pričajo, da je celjska industrija v letošnjem letu kljub številnim težavam in omejitvam vendarle uspela prelomiti z dosedanjim tradicijo, dosegati večjo proizvodnjo na račun večjega števila zaposlenih in ne z večjo storilnostjo.

In če pogledamo osebne dohodek, ki določajo v celjski občini, vidimo, da so od lanskih 48.700 dinarjev v povprečju porasli letos na 56.209 dinarjev. Sicer te številke zbledijo, če si jih ogledamo v okviru porasta živiljenjskih stroškov. Tako so pov-

pred in za njim grajena za hitrost osemdesetih kilometrov na uro.

Ob našem obisku pri graditeljih smo naprosili direktorja cestnega podjetja Celje STANETA DIVJAKA, da bi nam povedal, kaj mislijo o tem problemu izvajalc.

»Menimo, da bi morala imeti občinska skupščina že pred sklepom pogodbe jasno stališče glede izvedbe in prestavitev Dobrnščice oziroma o izravnavi ovinka pred Lembergom. Sedanja situacija povzroča podjetju težave predvsem v organizaciji dela, ker je na osnovi sklenjene pogodbe že pričelo z deli za prestavitev ceste.

Mislim, da je prestavitev Dobrnščice v tem ovinku nujno potrebna zaradi spodbjanja srednjega cestišča. Če asfaltiramo ta ovinek, je investicija zmanjšana, zato bi bilo potrebno zagotoviti sredstva za izravnavo cestišča in hudournika, saj bi le s tem preprečili spodbjanje in poplavljanie ceste ter tega področja.

Vodna skupost je dolžna glede na obljubu regulirati vsaj ta odsek in to v najkrajšem času, ker v nasprotnem primeru naše podjetje ne bo moglo dovršiti gradbenih del do potrebnega roka.«

Med pogovorom z direktorjem smo tudi izvedeli, da bo letos do 30. avgusta asfaltiranih 4.426 metrov cestišča. Če k temu pristejemo že asfaltirano cestišče od Višnje vasi do križišča v Strmci v dolžini 1780 metrov in kilometer asfaltiranega cestišča iz Dobrne proti gostilni Arlič ter 400 metrov pred križiščem, bo letos dejansko asfaltirane in modernizirane nekaj več kot 7600 metrov ceste. Preostal del med Lembergom in gostilno Arlič, približno dva tisoč metrov.

Primer zavoja pred Lembergom pa kaže na neresnost in na ekonomično trošenje sredstev, ker dejstva kažejo, da ta investicija nikakor ne bo dala potreben rezultat. Pri tem bi bilo zanimivo zvedeti, kdo bo dal in opravičil sredstva za morebitno (kar bo prej ko ne potrebno v kratkem času) izravnavo zavoja, če bo Vodna skupnost končno le zbrala sredstva, oziroma kako je mogoče, da pri takoj veliki investiciji ni mogoče najti sredstev za delno rešitev, to je regulacijo samega dela Dobrnščice pred Lembergom! Ali bomo tudi na dobrnski cesti potrdili že uzaknjene napake, ki smo jih bili navajeni pri investicijskih vlaganjih v preteklih letih?!

J. Sever

Dolga pot do potrošnika

Končno smo že dočakali čas, ko je lahko kupimo kakšno kilo sadja. Počistim, ko je zmanjšalo pomaranč, bazan in nazadnje se grapefruita, smo bili potrošniki nekaj časa v obdobju, ko smo o sadju samo sanjali. Jabolka smo plačevali po 350 dinarjev kilogram, to pa je bilo tudi vse, kar smo lahko kupili. Prvo sadje je zdaj torej tu, toda sitnosti se zmeraj niso pri kraju. Sadje je namreč večinoma zelo trdo in tako kislo, da nas mine veselje brž, ko zasadimo vanje zase.

Zanimivo je, da letos na celjski trinici z družbenim sektorjem nismo tako zadovoljni kot pretekla leta. V zadnjih dneh se je namreč zgolilo, da je bilo sadje, ki so ga prodajali v prodajalnai »Agroprometa« mnogo slabše kot tisto, ki so ga prideljali privatni proizvajalci iz sosednjih republik. Pa tudi »Agroprometa« cena je bila višja. Ta je na konkurenco s privatnimi proizvajalcem – s potrošnikovskega stališča – prav gotovo – »Agropromet«, ki je vodilno vodilno v zadružju, boljše zadržijo zase in odnesejo na trg neposredno. Zadruga pa sortira tudi tisto, kar je namenjeno izvozu, bi bila cena veliko previsoka. Na kvalitetu naših proizvodov pa vpliva tudi komercijski oddelek:

»Sadje in zelenjavo odkupuje naše podjetje od zadrug in kmetijskih kombinatov. Kakšno blago dobimo, takega prodamo. Slabega dobimo zato, ker tudi privatni proizvajalci, ki prima blago v zadružno, boljše zadržijo zase in odnesejo na trg neposredno. Zadruga pa sortira tudi tisto, kar je na njih dobri. Ce bi hoteli za domači trg nabaviti tisto, kar je namenjeno izvozu, bi bila cena veliko previsoka. Na kvalitetu naših proizvodov pa vpliva tudi komercijski oddelek.«

Ce si torej predstavljamo verigo »proizvajalec-zadruga-grosist-skladopredajna mreža«, ki je kot pravijo potrebna, da potrošnik pride do – v tem primeru – sadja in zelenjave, lahko ugotovimo tudi to, kako raste cena. Ce bi blago prišlo na trg brez dolge verige posrednikov, bi bila tudi cena drugačna. Vsekakor pa kvaliteta.

Naj to ne bo napad na družbeni sektor, ki v koničah večkrat rešuje preskrbo naših delovnih ljudi, naj bo samo prispevek k razpravi o tem, da trenutno s potjo, ki loči potrošnika od blaga, nekaj ni v redu.

I. B.

PLAN IZVOZA PREKORAČEN

FIZIČNI OBSEG PROIZVODNJE PORASEL ZA 9,5 ODSTTKOV

prečni osebni dohodki porasli letos za 15,4 odstotke, storilnost za 6,8 odstotkov, živiljenjski stroški pa za 20

J. Klančnik

odstotkov. Realni osebni dohodki so torej nižji za 4,6 odstotkov.

J. Klančnik

Zadeva je stara že slabih pet let. Pavlu Turnšku iz Loke pri Taboru je 1960. leta umrla žena in mu zapustila štiri nedoljetne otroke. Najmlajša je bila Rozika, ki je takrat imela 12 tednov. Otrok je bil na dan pogreba pri Pošebalovih in tega dne sta ga odnesla na svoj dom Leopold in Ana Tajnšek, bližnja sosedna iz Vrh pri Izlakah. Roziljan oče je pristal na to, da ostane otrok pri sosedovih, dokler si doma ne bo urenil zadev tako, da bo lahko imel otroka pri sebi. Že čez tri meseca je prišel po otroku, toda je na prigovaranje sosedov, da pri njiju ne bo naravnjava, poslušal in Rosik je ostala pri Tajnškevih.

Cas je tekel. Turnšek se je na 12 hektarjev hribovskem posestvu, kjer ima le skorber hektar rodovitne zemlje, pehal, da bi svojim otrokom in dvema sestrami omogočil vsaj najosnovnejše življenje. Danes, ko je Rosika spet doma, ima torej dvoje predšolskih otrok, dva hodita v solo, poleg tega pa so na posestvu še duševno zaostala sestra, 86-letni oče in druga sestra, ki gospodinji na kmetiji.

Oče je letos marca zaprosil skrbstven organ skrbstvene občine Zalec, da mu posreduje, da bosta rejniki izročila otroka njemu v varst

(Nadaljevanje s 1. strani).

Ta moj reportažni zapis se je končal tisti hip, ko sem pozno zvečer v siju raket in ognjemeta, ki se je vstopil med prost počasno plavajočimi cvetlicami nad gladino Savinje — koračil proti staremu gradu in naslednjega dne, ko je splavarska grča — krmanis Ceplak zavpil na drugi splav:

»Jožaaa, k sebi! Na kranjsko stran!«

Mehko pristajajoči splav me je spomnil desetisočglave množice, med katerim sem skupaj s kolegi občudoval Cvetje, Cvetlice in Cvetoče, Cvetnike pa odlagal kar pod mizo, kjer jih ni vznemirjala glasba in ne spokojnost. Z zvišenega prostora smo lahko v miru opazovali vasovanje na trgu in naslednji dan kmečko ohjet, ki je — bodimo pošteni — privabila še nam, ki nismo barantali za nevesto in se niti nismo ženili — potoka znoja.

Na tej strani »strange« je skupina čvrsto raščenih starejsih fantov barantala:

»Petdeset — petnajst!«

»Dvajset — petnajstideset!«

»Sedideset — trideset, sem zrl Nihče ni vedel povedati, koliko

PRIREDITEV LETA

PRAZNOVANJA SE JE UDELEŽILO VEC KOT DESET TISOČ LJUDI

njam dobili nekoliko življenja spletne, ki je čez tisočglavo množico zrla v šop tisoč dinarskih bankovev, s katerimi so fantje vhteli na tej in oni strani »strange«, ter skoraj jokajoče tožil nad tem, da pest bankovev — tisočdinarskih — odtehla, brhost in milino, pred katero so še vprežni konji prestopali z noge na noge.

»Imaš kakšno cigaro?«

»Kaj še cigare nimaš, pa barataš za nevesto?«

»Jaz jo že imam, toda tebe vprašam, ko se tako puliš za teh nekaj tisočakov!« Končno so jo prodali. Dobro prodali in varno spravili. Strango so shranili in z njim restavracijo običaja, ki je med gledalcijem veliko navdušenje. S tem programom, ki ga je pripravljalo poleg turističnih delavcev še več tisoč

Laščanov, ni bilo bojazni, da bi se prireditev izrodila in dohila okvir — kot je v nekaterih »turističnih« krajih že prešlo v nujnost, — da bi jo bilo potreben umetno pogojevati s promenadnimi koncerti sezonskih orkestrov med praznimi klopmi v parku.

»Naj živi turizem!« bi mirne vesti vzkliknil, seveda, če bi bil sam ob stojnici, kjer so prodajali pivo. Laško pivo, vseh vrst piva.

»Se eno ročko? Ravnikar sem sod postavljal na pipo. Ljudje, ta je tak, ali pa še boljši kot bi bil iz pivovarne. Se to ročko, ki je zadnja, ker boste lahko pozneje pili pivo doma, iz vodovoda, na katerega bomo sod priključili.«

Nihče ni vedel povedati, koliko pivo je v teh dneh steklo. To niti ni bistveno. Važno je to, da so z

varji iz Ljubnega, ki so točneje kot Balkan ekspress pristali ob pristanu pred več tisočglavo množico, med svojim propagandnim popotovanjem do Zagreba. To je bila predhodnika za »Flosarski balc v Ljubnem, ki bo 1. avgusta.

Predstavniki »sedme sile«, ki smo okrepljeni s predsednikom pripravljjalnega odbora IVANOM VODOVNIKOM trčili ob splav s prenapol-

Več tisočglava množica, ki je splav varje pozdravljala z nabrežja in mostu, se je razlila med stojnice sele pozno popoldne, tako kot v dovoljanski hujah, ko se je po istih ulicah usmerjala povorka otrok s cvetjem, lovc, rudarji, športniki, godbeniki, prevozniki piva in pa vasovalci s kmečko ohjetjo.

Gostinci so se letos kljub podvojenim pripravam le s težavo kosali z množico, moramo pa reči, da so svoje delo opravljali hitro, ob zmernih cenah in v zadovoljstvo vseh obiskovalcev.

Enkrat za spremembu nisem vpil na nogometnega sodnika, ki je razsojal nogometno srečanje mostva iz mesta Orsaria v Udinski pokrajini

Osrednja prireditev v nedeljo je bila vsekakor »kmečka ohjet s šranganjem«, ki ga je skupina na sliki duhovito opravila.

Letos so lubenski splavarji prispevali po vozne m redu. Na splavu je bilo poleg predstavnikov možirske občine in turističnih delavcev tudi več izseljencev. Splavarje je pozdravil predsednik pripravljjalnega odbora IVAN VODOVNIK in predsednik skupščine laške občine MAKS KLEMENČIC.

njenim čolnom, smo bili priča, da so splave krmariči poleg prekaljenih krmanjev tudi predsednik občine skupščine Možirje JOZE DEBERSEK, predsednik sveta za turizem in gostinstvo ing. BRANKO KORBER ter turistični delavci možirske občine.

Ter laskimi nogometniki, ki so se posmrili v popoldanskem času ter se raje prepustili Cvetju, Cvetlicem in Cvetovom (tudi pivu!) računajoč na obraz urednika, ki ga bo razpotegnil ob obračunu dvakratne vstopnine po 300 dinarjev.

Text in slike: J. Sever

OTROK NAPRODAJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kolegica je presenečena obstala. Nato mu je svetovala, naj gre k sočialnemu delavcu na občino. Od presenečenja ga je pozabilo vprašati, od kod in kdo je, čigav je otrok — vse kar je potrebno, da bi osvetili ta primer. Sele pozneje, ko smo ga srecali še enkrat na stopnišču, smo izvedeli za vso žalostno zgodbo nesrečne ljubezni, o dveh otrokih mlade nezakonske matere.

Cez nekaj dni smo odpotovali v vaš, počakali, da je mlada mati pri-

čala neka žena in me napol nezavestno spravila bolnišnico.

Fant se je vrnil iz zapora ter nadaljeval življenje, ki ga je končal pred zaporom. Starši so me zoper sprejeli. Začela sem iskatki za poslitev. Vsepovsod so mi povedali isto: da me ne rabijo. Nato je oče pisal v Beograd. Dobila sem zaposlitev. Otrok je rastel.

Pred tremi leti sem obiskala sestrično v mestu. Prepričevala me je, da ne morem živeti življenje sama in naj se poročim. Takrat me je seznanila z nesrečnim življenjem ANTONA STAUNBEJA, ki ga je pred leti zapustila žena. Oba sta imela nekaj skupnega v najnižem življenju. Po dopisovanju sva se s Staunbejem seznanila. Cez nekaj časa je prišel k nam, prosil očeta za privolitev v najino poroko — takoj sem bila prvič v življenu zaročena. Ker je živel in delal v mestu, me je obiskoval. Nagovarjal me je, naj pastim službo in se preselim. To je trajalo vse do trenutka, ko sem mu zaupala, da bom postala drugič — mati. Od takrat ga ni bilo več bližu, in ko sem ga sama poiskala mi je v obraz zatajil, da dvomi in odklanja možnost, da bi bil on — OCE. Sele pozneje sem izvedela, da ima že enega nezakonskega otroka.

Imela sem ga rada, potem se mi je zagnusil. Vložila sem tožbo, vendar je razpravo začevalev. Otrok je sedaj star že leto in pol. Razprave za ugotovitev očetovstva pa še vedno ni bilo. Zadnjič so očetu v Celju povedali, da je vse preloženo na jesen, ko bodo mimo — dopusti. On je med tem prekinil de-

lovno razmerje in živi baje pri neki vdovi, s katero ima tretjega tri mesece starega nezakonskega otroka.

Včeraj sem prinesla domov mojo enomesecno plačo. Trdjeset tisoč dinarjev. Od tega dam staršem za gospodinjstvo 12 tisoč, za varstvo mlajšega sina 10 tisoč, tri tisoč dinarjev mi pa odtegnejo, ker sem najela kredit za nabavo pohištva. Tako mi ostaja za dva otroka in zame nekaj tisočakov, s katerimi življemo. Otroka raseta in sta iz dneva v dan zahtevnejša. Zato jim brez pomoči sama ne morem vzdrževati. Ce bi izvedela za družino,

bi sprejela mojega otroka, ki ga ljubim in mi pomeni vse — bi ga oddala. Lahko si mislite, kaj mi pomeni ta odločitev. Zavedam se, da ju sama ne bom mogla šolati in vzgojiti tako, kot če bi imela pravi dom. Zelela pa bi, da bi otrokomu uspelo v življenu doseči nekaj več kot meni.

To je izpoved 26 letne nezakonske matere, matere dveh fantov, 5 letnega Jožeta in Francija, ki je bil pred dnevi star leto in pol. Ne želim dodajati nobenih komentarjev, vendar ne bi bilo napak, če bi naša družba nekoč le od blizu pogledala lik raznih Staunbejev in njemu podobnih očetov. Ne sodimo, ali je on res oče ali ni, toda kdor prisili mater, da se mora zaradi njega odpovedati svojemu materinstvu, svojemu otroku in ga oddati tuju, ki bo imel dovolj sredstev za njegovo vzgojo, ni dosti vreden. To bi moral razpoložiti Staunbejev čimprej občutiti. Zaradi socialistične etike!

J. Sever

Jankove nevarne igrače

Malo pred polnočjo se je Janko prebudil v postelji. V razsvetljeni sobi je zagledal štiri oborožene Nemce. Z njimi se je še neki civilist. Zadireno so govorili z Jankovim očetom, ki je v sivi nočni pižami stal razburjen pred njimi. Tudi mati je bila tam, vsa prestrašena.

Se Janko se je vznemiril. Deset let mu je bilo. Bil je vsek deček temnih oči in las, sin železničarja. Pred petimi dnevi so Nemci pridrli v našo deželo in zdaj sledi noči so prisli celo k njim na dom.

»Kje imate orožje?« je slovensko vprašal civilist iz spremljiva.

— Nobenega orožja nimam... je oče odločeno odvral.

— Vidi bom... je dejal Nemec in pokazal na očeta.

— Vi se medtem hitro oblecite, da podjetje z namit! S seboj smete vseleje le najpotrebnije stvari. Ste razumeli?

Potem so oboroženci pričeli odpirati omare in predale. Segali so med oblike in perilo ter tipali po policah. Janku je postalovo vroče. S strahom je opazoval početje tujev. Ali bodo morebiti našli, kar je skril na dno omare, zavito v njegove kopalne hlačke? To, za kar niti oče in mati nista vedela?

— Ha! je zaklical neki debeli Nemec in potem vpil in pretel. Iz omare je potegnil in iz hlač odmatel — revolver. Pravi, težki vojaški revolver. In tu je bil tudi sarter — okvir s šestimi naboji!

Oče je prebedel in začivilo so se mu noge. Mati je kriknila.

— Lagali ste, da nimate orožja! je zatulil civilist. — Že predvčerajšnjim bi bili morali oddati revolver in mučenje...

— Ustretili bandita! je zakričal eden izmed Nemcev.

— Za ta revolver nisem vedel! je oče zatrjavil ves preplašen. — Se nikoli ga nisem videl. Sploh ne vem, od kod in kako...

Janko je skočil iz postelje, ves v strahu za očeta.

— Jaz sem tjakaj skril revolver in patronet Jazi! — je zavplil. — Atek za to ni veden in tudi mama ne. Našel sem to pod mostom éez Savinjo. To je gotovo odvrgel kdo od naših vojakov, ki so bežili domov...

— Ode in mati sta strane poslušali Janka. Civilist je nemško razložilci deckove besede in Nemci so se spogledali. Eden pa je Janka z dlanjo čofnil po licu in srdci dejal:

— Smrkarve predzrn! Hotel si strelijeti na nas, kaj?

Dečka je zaustavila zbolela, a zajokal ni. Povedal je:

— Tó sem našel in pobral. Mi dečki se včasih igramo vojsko. Zato sem si želel imeti revolver in municijo. Doma tega nisem povedal, ker staršem nisem hotel delati skrbni. Hotel sem se le igrat...

— Nobene otroške igrače niso to, fanti! To je vendar pravo orozje za ubijanje ljudi! Imeti ga smemo samo mi — Nemci!

Oboroženci so se pomirili, a še so grdo gledali.

Eden od njih si je revolver z naboji vred vzlaknil v aktovko. Kmalu potem so odšli. Z njimi pa je moral tudi Jankov oče. Mati in sin sta se ga v slovo vsa solzna oklepila. Kaj bo z njim? Kdaj se bodo spet videli? Kako osabnil, kako nečloveški so bile fasiste!

Zjutraj se je izvedelo, da so to noč odvlekli še več drugih ljudi.

— Mamica! — je Janko tiho poklical mater, se vso zbenano. — Dobro je, da Nemci niso preiskali tudi naše dravnice...

— Dravnice? Kaj pa imaš tam?

— Tudi tam sem nekaj skril.

— Kaj vendar! Kar takoj povej!

— Ampak se ne smeš ustrašiti, mamica! Tam imam bombu!

— Uhh! je v strahu skoraj odrevnela. — Kaj si rekel?

Bomb? All pravo bomb? Takšno, ki lahko eksplodira?

— Seveda pravo vojaško bombo, okroglo kaktor jace.

— Strašno! Kaj vse počenjaš, Janko? Ce bi Nemci bili izvohali še bomb? Vse skupaj bi nas bil postreljili! O, ti nesrečni fant!

— Je pa vojna. V vojni pa je orozje važno!

— Ampak orozje je le za vojake, ni pa za otroke. To so prenevarne igrače ranje. Zato boš bombo pustil meni, kajne, Janko moj?

— Samo Nemcem je ne smeš dati! Dobili so itak že moj revolver.

— Skrila jo bom nekam, kjer je nihče ne bo mogel najti. A o njej nobene besede nikomur! Si slišal, Janko?

— Priklimal je. Potem sta oba odšla v klet, v dravnico. Janko je segel med drva, zložena ob zidu. Privikejel je na dan temno, okroglo stvar, zavito v rjavo cunjo. Bila je bomba.

— Mati se je stresla. Janko pa se je nasmehnil. Večela

mu je, naj to nezanesljivo reč položi nazaj, da počaka tam do večera.

Tisti večer je moral fant zgodaj leči. Mati je pa tiba izkušnjala najprej dol in dravnico in potem na vrt za hig. Iz kuhične je skrival gledal za njo, a v tem ni mogel kaj več videti.

Prihodne jutri je Janko stopil na vrt. Tam je na nekem mestu našel več grudic sveže prsti, raztroščeni po travi. Opazil je tudi plast rušč, ki je bila najprej izrate in potem položena nazaj. Pod njo je bila zdaj skrita bomba — prav gotovo! To mesto je bilo trikorake oddaljeno od drevesa, ki je vsako leto rodilo okusne hruske. Veljalo si je ta kraj zapomniti!

Bil je zdaj

»VSAKDO GRE TJA...«

INTERVJU Z IGRALCEM JANEZOM SKOFOM IN VOLODJO PEEROM

Letošnja celjska gledališka sezona je ena izmed tistih sezon, v katerih je klasje dobro obrobljeno, odpadlo pa je nekaj klenih zrn. Iz SLG odhajajo namreč upravnik Bruno Hartman, režiser Branko Gombič ter igralca Janez Skof in Volodja Peer.

Fluktuacija gledaliških delavcev sicer ni nič novega in nenavadnega, vendar se moremo spriajazniti z njo samo toliko, kolikor grobo ne pose-

JANEZ SKOF: — Pravico soditi o tem, kaj je bilo boljše in kaj slabše, ima pa po mojem mnenju vedno in izključno le publika. Le nej je bila posvečena in v presojo dana predstava in moj delež v njej. Vedno sem se zavedal, da moram kot vreden član SLG dati pri svojem ustvarjanju vse, kar znam in mi je dano. Vsaka nova vloga, vsaka nova predstava mi je bila vedno izpit tako v umetnosti kot v življenu.

VOLODJA PEER: — To naj sodi publika in kritiki. Ce že ravno vztrajate, potem je to Andre (Andora), Amede (Rezervist), Norec (Kar hčete).

Vprašanje: S kakšnimi občutki odhajate iz celjskega gledališča, posebej ker ste v njem zapustili tehten delež?

JANEZ SKOF: — Verjemite mi, da z istimi kot pred 25 leti, ko sem odhajal kot polnoletnik od doma v življenje. Ne morem si kaj, ampak to gledališče mi je bilo kot dom, saj sem z njim zrasel, v njem živel in delal od prvega dne njegovega delovanja. Moja investicija je bila dokaj velika, saj sem odigral (resnici na ljubo) v vsem tem obdobju okrog 160 vlog vseh žanrov (skoraj toliko kot je povprečje za 40-letno delo igralca).

VOLODJA PEER: — Celje zapušcam s težkim srcem, saj sem rojen Celjan (edini v ansamblu). Zapušcam hišo, kjer sem si ustvaril ime, kjer sem tako rekoč rasel (prvi nastop 1935, ko sem imel Komaj 4 leta), najtežje pa mi je, ločiti se od občinstva, ki je moje delo spremilo in me večkrat nagrajevalo z aplavzi.

Vprašanje: se vam zdi fluktuacija gledaliških delavcev, seveda iz Celja naravna in nujna in zakaj?

JANEZ SKOF: — Vsekakor! Toda vzrok je več. Eden od zelo važnih in tehnih se mi zdi tale: v zadnjem obdobju v našem gledališču igralcu kot neposrednemu ustvarjalcu ne pripada tisto mesto, ki bi mu po vsej človeški, moralni in etični plati moralno pripadati. Skratka, igralec je po mojem občutku razvrednoten, nemalokrat tudi diskriminiran. Ce hočete drastičen primer: v debati umetniškega sveta o delovnem programu so bile izrečene besede, ki so se mi vtišnile v spomin za vedno, vendar sem jih sprejel z zelo mučnim in žalostnim občutkom: »Zdaj gremo pa v Ljubljanoigrati, da jim pokažemo, kako gojimo pri nas našo solato!« Ce menijo moji predstavljeni, ki sem jih z vsem zaupanjem in spoštovanjem sledil s svojim delom, da sem »solata, ki jo gojijo«, potem odhajam iz tega njihovega vrtička in ne sprejemem nikakrsne odgovornosti za bodoče uspešne ali neuspešne letine.

VOLODJA PEER: — Da. Vsakogar tja, kjer so boljši pogoji in kjer je večja možnost afirmacije. V Celju si vezam samo na delo v gledališču. Film, radio in televizija ne pridejo poštev zaradi prezaposlenosti v matični hiši in zaradi oddaljenosti od metropole.

Vprašanje: kaj je vplivalo na vašo odločitev, da zapustite celjski teater?

JANEZ SKOF: — V teh petnajstih letih študija, ustvarjanja in življenga v gledališču ter z gledališčem nisem razen SLG spoznal še nobenega domačega ali tujega gledališča in tako nisem mogel do danes z medsebojnim primerjanjem spoznati raven svojega gledališča kot jugoslovanske ustanove (umetnost ne more biti kulturna, umetnost je izključ-

no le narodna). Ne morem si ustvariti podobe, kako daleč sem za drugimi ustvarjalci oziroma kakšne so moje ustvaritve v primerjavi z drugimi. Ne mislite, prosim vas, da si karkoli neupravičeno domisljam, da del krvide prisipujem mojemu gledališču! To nikar ne, pač pa še vedno subjektivno poveličujem in želim le najboljšo prihodnost, izpolnitve prizadevanj in eksistenco.

V. Peer kot Herman mlajši

Veni tudi, da priznanja uspavajo, toda v SLG se zaenkrat tega igralcem (ustvarjalcem) ni batil, ker je za to še vedno premalo ali pa sploh ni poskrbljeno.

VOLODJA PEER: — Vzrok je več, vendar se mi zdi poglaviten ta, da odnosi v sami hiši še daleč niso takšni, kakršni bi morali biti. Težko je, če ti režejo kruh samoupravnemu organju, z drugimi besedami, kolegi, ne pa umetniško vodstvo, ki spreminja svoje delo in rast. Hudo je, če zajček več od pute ve, kot pravi Shakespeare. Drugi vzrok je stanovanje. Dve leti že prosjačim, vendar ni nobenega odziva. Vsak igralec, zlasti pa režiser ki pride v Celje, stanovanje dobí, ce ga zahteva, ceprav ostane tu samo eno ali dve sezioni. Jaz sema te pravice kot domaćin prikrajšan. In tretji vzrok: za svoje delo zahtevam plačo, ne pa miločino. Ce hoče Celje imeti poklicno gledališče, potem je treba najti zanj sredstva, ce teh ni, se pojdim kulturno pač po nogometnih igriščih.

Vprašanje: kakšno je torej vaše mnenje o družbenem upravljanju v gledališču?

JANEZ SKOF: — Družbenega upravljanja sploh ni. Vsak gleda samo naše. V SLG za nekatere postava tako rekoč ni pisana.

VOLODJA PEER: — O družbenem upravljanju ne moremo govoriti.

Vprašanje: kam odhajate in kaj pričakujete od novega delovnega okolja?

JANEZ SKOF: — Odhajam v Ljubljano, v Mestno gledališče. Pričakujem le delo, trdo delo, toda za to delo vsaj malce priznanja in plačila. Ce drugega ne, vsaj prijateljski stisk roke po napornem in z ljubeznijo opravljenem delu.

VOLODJA PEER: — Odhajam v SNG Maribor, spomladi pa na Poljsko kot štipendist Prešernovega sklada. Pričakujem vse tisto, kar sem v naši hiši pogresal. Pa se to: celjskemu gledališču želim v prihodnjih sezonah vse najboljše; ce se bo situacija uredila, se bom rad vrnil v Celje.

Redka odkritja v Šempetu

Lanskoletne izkopanine na drugi nekropoli v Šempetu letos uspešno nadaljujejo. Izkopavanja vodi pod težavnimi pogoji kustos celjskega muzeja Vera Kolškova. Na izkopavanjih dela 20 delavcev. Razsežno zemljišče, dokumentacija, merjenje in fotografiranje vse to zahteva napore, ki jih komaj zmore načrt.

Izkopanine so ohranene le v temeljih in so bodisi pravokotne, bodisi okroglaste oblike, grobovi pa jaškasto vkopani v zemljo. Nekateri temelji segajo v globino metro in pol, kar dokazuje da so nosili težko nadvišinsko arhitekturo, kot jo pozna obiskovalec prve nekropole. Rimski grobovi so stari od 1800 do 1900 let. Ze lani so domnevali, da sta ob nekropoli celota. Rimski cesta, ki so jo odkrili, je široka več kot devet metrov, za dva metra širša od današnjih asfaltiranih cest. Da gre za rimsko cesto, ki je povezoval Celeio z Emono, je sedaj dokazano. Pod rimsko cesto je arheologija prišla na sled ilirskih plast. Doslej so našli tri ilirske grobove z žarami. Iliri so mrlične sežigali na gradi, pepel pa spravljali v žaro iz gline. Ilirski grobovi so stari kakih 2700 let. Ves ta čas do danes je bil Šempeter naseljen.

Najdišče je dokaj obsežno, saj se razprostira v dolžini 270 metrov, daturia pa iz časov prve polovice I. in II. stoletja. Šempeter hrani še neko redko posebnost: steklene rimske žare za pepel pokojnika. Našli so sicer le posamezne drobce, eno žaro pa se je posrečilo veči roki arheologije s potrežljivim delom skoro dočela sestaviti. Tako nam je danes znana oblika teh žar, ki so velika redkost. Pri tem je zlasti važno, da so najnovješta izkopavanja arheološko osvetlila rimski kult pokopa.

V grobovih so razen tega našli med pepelom kovane železne žebje (od enega do devet v vsakem grobu). Gotovo niso imeli praktične uporabe, zato si lahko razstava v hmeljarskem domu je vzorno urejena. Razstavljeni predmeti so iz zalednice izkopanin, ki so že depozirani. Kako bogat bo nekoč lapidarij v Šempetu, si kaj lahko predstavljamo.

A. S.

GRAJSKE IGRE 1965

Herman Celjski

V IZVEDBI SLG CELJE

Adaptacija in režija: B. Gombič, asistent: C. Verner, scenar: S. Jovanović, glasba: M. Vodopivec, koreograf: M. Jeras, lektor: B. Hartman. Igralci: Herman II. — J. Skof, Friderik — S. Volf, Herman ml. — V. Peer, Barbara — M. Gorščevič, Veronika — M. Kudrovec, Blaženja — M. Mencejeva, E. S. Piccolomini — J. Bermež, pater Melhior — J. Lukež (kot gost). Aron — M. Dolinar, Jošt — J. Pristov, Heric — D. Kastelic, poslanik — B. Grubar, jetničarka — N. Božičevič, nemški blapek — L. Verk, glasnik — A. Jordan, privlad grba — J. Jordan.

PREMIERA 17. julija letos na Starem gradu.

Vseskozi ohranil dinamičnost in gradil na vznesenji in efektni igri; nemara sta grozljiva patetika in teatralična diabolika v prizoru s privodem grbavca in prizoru s spreodom jetnikov malce preveč romantično in strašljivo in zato v gledalcu ne vzbudita groze, ki bi jo po vsej priliki moral, vendar ni mogoče reči, da bi rušila celotno vzdušje.

Skofova interpretacija Hermanna II. je svojevrsten poskuš tolmačenja te zanimive figure, ki si jo je Novačan očitno zamislil »bridko resno« kot silno vladarsko naturo, kot »demonskega izbranca in obsečanca« (J. Vidmar). Skof ga je napravil bolj človeškega in bolj stvarnega; snel ga je z vzvišenih hodulj. Njegov Herman je velikobesen gromovnik in robav brez gloriola izbranca velečloveka, a z realnejšim odtenkom surovega nastopača.

Veronika Minu Kudrovec je moreno preveč nedolžna, enobarvana in krhka, vendar je njena igra dosledna, posebno v zadnjem prizoru suggestivna in v svoji naivni lahkovnosti pretrsljiva.

Marija Gorščevič je uspelo prepričljivo zaigrati Barbaro, cinično v senzualnosti in surovo v maščevalnosti.

Prav posebno doživetje je bil pater Melhior tržaškega gosta Joška Lukeža, ki je iz sicer hvaležne vloge ustvaril nepozabno figuro veseljalskega, servilnega, priskledniškega gvardijana.

Tudi Jošt Soteski Jožeta Pristova, Aron Marjana Dolinarja pa Peerov Herman mlajši in Volfov Friderik ter jetničarka Nade Božičeve spadajo med uspele kreacije.

—bo—

NIČ VEČ VAJENSKIH POGODB

SPREJET JE BH. PREDLOG SOLSKEGA CENTRA ZA BLAGOVNI PROMET V CELJU 0 UVEDBI STIPENDIJSKIH POGOB NAMESTO DOSEDANJIH VAJENSKIH — VISINA STIPENDIJE NE SME BITI MANJŠA OD POLOVICNE DOHODKA NEKVALIFICIRANEGA DELAVCA — SPREMENJEN STATUS UČENCEV — BO S TEM ODPRAVLJENA

po sklepnu tega zasedanja višina štipendije v I. letniku šole za prodajalce ne sme biti manjša od polovice dohodka nekvalificiranega delavca, ali vsaj 15000 dinarjev. Za poznejše letnike pa bi bila višina štipendije odvisna od učenega uspeha učenca. Na ta način se bo povečal interes učencev, da dosežejo čim boljši uspeh, saj si bodo posredno sami z uspehom določevali višino štipendije.

Druga stran tega štipendijskega načina šolanja pa je v tem, da bodo morali študenti ostati v stipenditorjevem podjetju vsaj toliko časa, kolikor dolgo bo trajalo štipendiranje. Na ta način bodo podjetja vsaj za dobo treh let vedela, koliko kad-

ra imajo in koliko novih študentov lahko razpišejo. Doselej so namreč lahko učenci, kakor hitro so se izučili, zaposlili trgovino in je tako ostala trgovina brez kadra, ki ga je vzgajila.

Pri tem novem, in do sedaj edinstvenem načinu izobraževanja trgovskega kadra pri nas, pa so pri šolskem centru za blagovni promet naleteli na težave v tem, ker šola nima lastnih prodajal načinu za praktični del pouka. Učenci bodo namreč polovico šolskega leta preživel pri teoretičnem pouku, polovico pa pri

moralni medtem ko bodo moralni medtem počitnicami mesec dni delati v stipenditorjevem podjetju. Problem pomanjkanja lastnih prodajal, so rešili na ta način, da bo šola sklenila pogodbe s posameznimi trgovinami in podjetji, kjer bodo učenci na praktičnem delu,

pri tem pa bo center stalno in vsestransko nadzoroval delo učencev. Dovoljeno bo tudi, da bodo študenti manjših trgovin na praktičnih podjetjih in trgovinah, kjer se bodo seznanjali z organizacijo dela in potem svoje izkušnje prenašali na štippenditorska podjetja.

I. letnik šole za prodajalce pri šolskem centru za blagovni promet v Celju se bo začel v jeseni, pri vpuštu, ki bo 4. avgusta, pa bo treba imeti s sabo med drugim tudi štippendijo pogodbo. Ta nov način izobraževanja prodajalcev bo imel prav gotovo pozitivne posledice tako za učence kakor tudi za štippenditorje. Kaže, da so končno začeli misliti tudi na vajence, ki so bili dosegli v marsikaterih pogojih še v skoraj fevdalnih odnosih. Novi ukrepi bojo to najbrže izboljšali.

F. Kramer

KOMPAS OBVESCA

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. 2.000 MILJ PO SREDOZEMLJU: V času 26. oktobra 1965 do 2. novembra 1965 organizirano tradicionalno 9-dnevno krožno potovanje z lukušnino motorno vozilo »JUGOSLAVIA«. Relacija potovanja: Benetke — Split — Hvar — La Valeta (Malta) — Palermo — Catania — Taormina — Krf — Dubrovnik — Benetke — Reka.

Oblizne programe potovanja 2.000 milj po Sredozemlju prejmete v poslovnični »KOMPAS« Celje, oziroma Vam jih dostavimo na Vaš naslov po pošti.

2. 5-dnevno potovanje na ogled PRVE SVE-TOVNE RAZSTAVE PROMETA V MUNCHENU. Vrnil se v času od 25. 6. do 3. 10. 1965. Prijava do 25. julija 1965.

3. V prvi polovici septembra 6-dnevno avtobusni izlet v CHAMONIX. Prijava do 30. julija 1965.

4. 4-dnevno avtobusno potovanje po DOLOMITIH, v prvi polovici meseca septembra. Prijava do 10. avgusta 1965.

5. Koncem avgusta 6-dnevno potovanje z osebnimi avtomobili v SVICO. Prijava do 20. julija 1965.

6. V času od 26. septembra do 1. oktobra 1965 potovanje v BERLIN. Prijava do 1. avgusta 1965.

7. SONČNA ITALIJA VAS VABI NA 5-dnevne POCITNICE V RIMINIJIU v času od 16. do 20. 9. 1965. Prijava do 15. avgusta 1965.

8. Stalni dvodnevni izleti TRST — BENETKE.

PRODAJAMO ŽELEZNISKE VOZNE REDE!

KOMPAS CELJE prodaja vse vrste vozovnic za tu — in inozemstvo; organizira izlete in potovanja, posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov in vizumov, menja dežive in daje vse informacije za Vaša potovanja v tu — in inozemstvo ter Vam posreduje rezervacije za Vaš letni oddih v vseh turističnih krajih.

KOMPAS CELJE obvešča vse stranke, da je v času sezone poslovnična odprtja od 7.30 do 18.00 ure ter ob nedeljah od 8 do 13 ure.

Pred vsakim potovanjem ali izletom obvezite turistično podjetje KOMPAS CELJE, Tomšičev trg 1, tel. 23-50. Se priporoča.

KOMPAS CELJE
Tomšičev trg 1
tel. 23-50

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 24. do 31. VII. 1965
Marjan Tiselj, veterinar,
Celje, Savinjska 3/II
(Savinjsko nabrežje)
tel. 28-71

Svet delovne skupnosti uprave
Skupščine občine Zalec
razpisuje v šolskem letu 1965/66

STIPENDIJO

za študij na Višji upravnih šoli
v Ljubljani —
statistična smer

Prednost pri podelitev stipendije imajo osebe iz območja občine Zalec, ki so uspešno končale študij na srednji šoli.

Kandidati morajo k pismenemu prijavi priložiti overjen prepis zadnjega šolskega spričevala in potrdilo o vpisu v šolo.

Razpis velja 30 dni po objavi.

Od 24. do 31. VII. 1965
Marjan Tiselj, veterinar,
Celje, Savinjska 3/II
(Savinjsko nabrežje)
tel. 28-71

Opremo za dve samiski spalnici in drugo prodam. C. cejlčel P. nikovalin nobi, rdgovcunum dam. Celje, Plečnikova 11.
Moped »Colibr» enosedežni brez pedalov prodam. Jože Koželj, Celje, Partizanska 51.

KUPIM

Rabiljeno kuhiško kredenco 1,60 kupim. Naslov v upravi lista.

SLUŽBE

Gospodinjsko pomočnico isčem. Naslov v upravi lista. Franc Kregar — mizarstvo BOR, Ljubljana, Vižmarje 57, sprejme 2 kvalificirana mizarška pomočnika. Hrana in stanovanje preskybljena. Plača po dogovoru.

STANOVANJE

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam solidni ženski osebi. Ponudbe na upravo lista pod šifro »AVGUST«.

Sostanovalca sprejemem. Naslov v upravi lista.

KINO

KINO »SVOBODA« SEMPETER

Dne 24. in 25. julija 1965
»NAJLEPSA NA SVETU«

ameriški barvni film

Dne 27. julija 1965
»ZADNJIH PETNAJST MINUT«

francoski film

Dne 29. julija 1965
»UBITI PTICO POSMEHLJIVKO«

ameriški film

KINO »PARTIZAN« SEVNICA

Dne 24. in 25. julija 1965
»NE POSILJAJ ZENO V ITALIJU«

nemški film

Dne 29. julija 1965
»TRIUMF MIHAJLA STROGOVA«

italijanski CS film

KINO »DOM« GORNJI ČRAD

Dne 24. in 25. julija 1965
»HUSARSKA BALADA«

russki film

KINO »SVOBODA« STORE

Dne 24. in 25. julija 1965
»USODNA CIGANKA«

angleški barvni VV film

Dne 25. julija 1965
»STIRJE APOKALIPTICNI JEZDEC«

ameriški barvni CS film

Dne 28. julija 1965
»TAHIR IN ZAHRA«

russki barvni film

Dne 29. julija 1965
»TRAVNIK«

ameriški film

Dne 29. julija 1965<br

NEMKE superiorne

Letošnja druga vrhunska atletska prireditev v Celju je za nam. Organizator AD Kladivar zasluži vse čestitke. Organizacija je bila do potankosti in precizno izvedena tako, kot mora na podobnih tekmovanjih biti. Priznati je treba, da taki organizacijski prijeti, kot smo jih v nedeljo videli na stadionu Borisa Kidriča dajo prireditvi še poseben slavnostni pečat. Odlično organizacijo so pohvalili tudi eni in drugi gostje, ki so odnesli iz Celja najlepše vtise.

Tekmovanju so med drugim prisostvovali tudi švedski ambasador, s prvim sekretarjem, prvi sekretar vzhodnonemške ambasade ter še en član vzhodnonemškega predstavnštva v Jugoslaviji. Žal smo morali kot že mnogokrat v zadnjem času ponovno ugotoviti, da na prireditvi ni bilo niti enega predstavnika celjskega družbenopoličnega življenja. Ne gre tu samo za odnos do neke športne prireditve. Gre za več. Gre za odnos do visokih predstavnikov dveh prijateljskih držav, za odnos do njihovih športnikov in slednji gre za odnos do športne prireditve v počastitev 20-letnice osvoboditve in praznika mesta Celja.

Po uvodni svečanosti in odigranju treh državnih himen se je pričelo tekmovanje, ki je ob koncu prineslo ženski reprezentanci Jugoslavije neuspeh. Ekipa Nemške demokratične republike je premagala Svedinje in Jugoslovance, medtem ko je švedska ekipa premagala naso. Za poraz naših atletin proti Svedski je bila v precejšnji meri kriva tudi bolezna celjske tekmovalke Lubejeve, ki je v prvi disciplini — v teku na 80 m čez ovire sicer zasedla s časom 11,5 drugo mesto, nato pa v skoku v daljino skočila povprečno — 578 cm, v teku na 100 m in v štafeti pa ni sodelovala, ker ji je med tem združnik že prepovedal nastopanje. To pa je bilo jugoslovansko ekipo dragocenih točk ravno v dvoboju s Svedsko. Druga celjska predstavnica na tem troboju Urbančičeva je v metu kopija že v prvi seriji vrgla orodje 59,70 m v nadaljnjih metih ji pa nikakor ni slo. Vsekakor pa je drugo mesto tisto, kar smo od nje pričakovali.

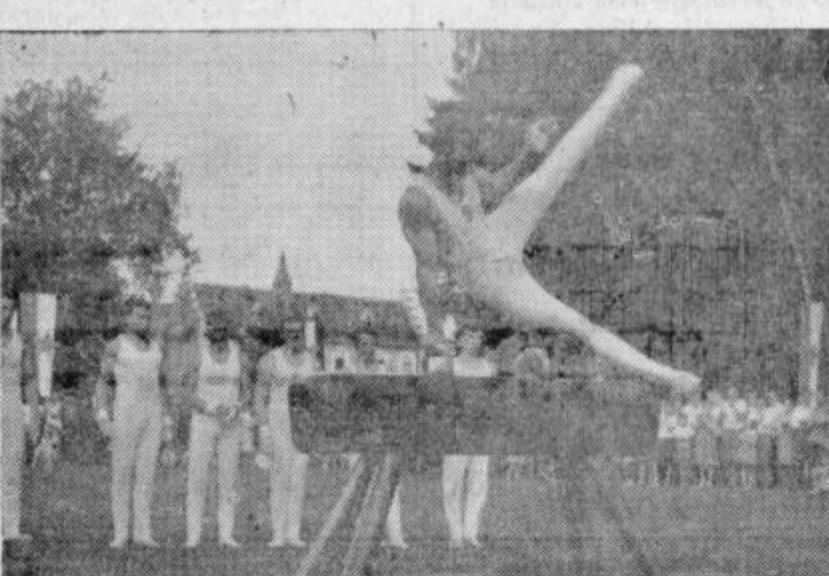
Vrsti svetovno znanih atletov

ŠPORT NA DROBNO

Vaterpolisti celjskega Neptuna (mladinci) so te dni sodelovali na mladinskem vaterpolo turnirju za nagrado Kopra v Kopru. V prvih tekmi so nesrečno izgubili s 3:2 proti Rencam, nato pa so z istim rezultatom premagali čianskega republikanskega pravca Koper ter zasedli 2. mesto.

V nadaljevanju tekmovanja za Titov nogometni pokal sta bila obsegrena naslednja rezultata: Polzela : Olimp 1:2, Smarino : Rog. Slatina 4:1. Ta tekma pa bo registrirana s 3:0 za Rog. Slatino, ker en igralec Smarnega ni bil registriran.

V okviru športnih prireditv za občinski praznik Zalec sta bili odigrani tudi tekmi v rokometu in nogometu. Rokometna tečma med zveznim ligalom Rudarjem iz Trbovljah in reprezentanco Savinjske doline se je končala z zmago gostov 21:16, nogometni Celja pa so premagali ekipo Savinjske doline z 9:3.

V počastitev 20. obletnice osvoboditve je TSV Partizan Gomilsko organiziral televodajni nastop, na katerem so poleg domaćinov nastopili tudi nekateri državni reprezentanți: Cerar (na sliki v vaji na konju), Srot, Petrović, Kersnik, Brodnik in Kisel. Nastop je izredno uspel, gledalci pa so z navdušenjem spremljali izvajanja domaćinov in gostov.

SAHOVSKIE VESTI

Na republiškem prvenstvu za mladince, ki je bilo v Ljubljani je predstavnik CSK Grum zasedel dobro osmo mesto med 18 udeleženci, kar je vsekakor lep uspeh.

Na Bledu je bilo končano republiško prvenstvo, na katerem je sodelovalo 10 sindikalnih ekip, med njimi tudi Železarna Store in Ingrad Celje, medtem ko je Činkarna udeležbo odpovedala zaradi službenega zadržanosti svojih igralcev. Železari so zasedli dobro 6. mesto, Ingrad pa je malo razočaral in pristal na 8. mestu.

V Zalcu se je vrnil v okviru občinskega praznika, četverobroj med Celjem, Zalcem, Konjicami in Velenjem. Proti pričakovanju so bili prvi Zalcani pred Celjem. Velenjem in Konjicami, Celjanji so nastopili zelo okrenjeni, zato je mesto katerega so osvojili tudi temu primereno.

Odbojka na Gomilskem

V okviru televodavnega nastopa na Gomilskem so priredili tudi obojkarski turnir, ki se ga je udeležilo 5 ekip. Rezultati: Prebold : Gomilsko I 1:2, Šempeter : Petrovec 2:0, Gomilsko I : Petrovec 2:0, Prebold : Gomilsko II 0:2, Šempeter : Gomilsko II 2:0 in finale Gomilsko I : Šempeter 3:2.

Vrstni red: 1. Gomilsko I, 2. Šempeter, 3. Petrovec, 4. Gomilsko II, 5. Prebold.

Krajič

KAJ BO Z ALJAŽEVIM HRIBOM?

Aljažev — prej Jožefov — hrib je bil do prve svetovne vojne posred z velikim smrekovim gozdom, ki so ga med vojno podpretvezo, da se je v drevju pojavit lubad, posekali (takratni celjski podžupan je bil namreč lastnik bližnje parne žage). Izsekane površine so pozneje skušali pogozditi, a brez uspeha. Končno so hrib menili za zazidavo. Razparcelirali so ga in leta 1926 je pričela mestna občina razprodajati zemljišča. Kljub izredno nizki ceni (dinar in pol na kvadratni meter), se ljudje za parcele niso preveč zanimali, saj na hribu ni bilo ceste, ne električne vodovoda. Zemlja je bila revna, prvi »naseljeni« so imeli veliko dela predno so jo kultivirali. Kljub temu so Jožefov hrib postopno zazidali in naselili.

Zdaj rasejo na Aljaževem hribu nove stanovanjske zgradbe. Tako pada sadno drevje, od težkih voz, ki dovozajo in odvajajo gradbeni material in izkopano zemljo, se kvare cesta po Groharjevi: novi asfalt poka in razpad. Občina sicer pridno pobira komunalni prispevek, za red na hribu pa nihče ne skrb. Ob Groharjevi teče greznica, ki v topih dneh smrdi do neba, voda ob nalinah odnaša zemljo in kopanje jarke po poteh, ki vodijo na hrib, na vseh koncih in krajih se valja nesnaga; kupi smeti in odpadkov, ki jih nihče ne odvaja, so leglo mrčesa. Klopi, ki jih je pred leti postavila Socialistična zveza, so polomljene. Tako nudi Jožefov hrib kaj žalostno podobo zanesljivenosti. Kje je vzrok?

Prebivalci se upravljajo sprašujejo, ali res ni nikomur do tega, da bi na Jožefovem hribu končno napravili red. Skrajni čas je že, da uredimo smetiča in kanalizacijo in da dobimo cestarja, ki bo vzdrževal ceste in poti.

Milan Cetina

in rekorderjev, ki so že nastopili na celjskem atletskem stadionu, se je v nedeljo priključil Novozelandec Baillie, ki je v točki izven konkurence nastopil z nekaterimi domaćimi tekaci v teku na 3000 m in premočno zmagal.

Ob koncu je nekaj; no vseh podobnih meddržavnih srečanjih je ob koncu tekmovanja že zaključni ceremonij z razglasitvijo zmagovalnih ekip. Tako je bilo tudi tokrat

E.G.

Lubejeva je nastopila bolna

SMUK SRĐI POLETJA

Te dni sta slovensko časopisje in radio objavljala vesti s treninga najboljših jugoslovenskih alpskih smučarjev na plazu pod Prisojnikom. Moramo priznati, da se lepo sliši, da naši smučarji sred poletja lahko trenirajo na snegu v prijetni zimski naravi.

Toda le malokdo ve, da tudi celjski smučarji in prijatelji mučarskega Športa lahko sred ulijske vročine smučajo. Snežni plaz pod Planjavico v Logarski dolini je že nekaj mesecov najbolj obiskan kraj celjskih ljubiteljev smučanja. Uro in pol z avtomobilom v Logarsko dolino in proti Javoru, nato pa še 10 minut hoje in že si lahko nataknate smuči ter živav »belo opojnost«. Sneg na plazu je »zbitek« in ga je še prej, teren pa je primeren za smučanje vsakršnje kvalitete. Če si siguren v svoje smučarske sposobnosti, se lahko smučaš brez sprajce, nekateri celo samo v kopalkah. Vsekakor užitek svoje vrste. Nekaj uric na snegu in soncu kaj hitro mine, nekaj posebenega pa je že občutek, da si se sred poletja smučaš in kepal, ko vendar pravimo, da zimska sezona traja le tri mesece ali pa še manj. Pod plazom je ob »začetku« Savinje primeren kraj za piknik in, če si le malo iznajdovšči — pa niti ni treba, da imaš avto, saj vozi v Logarsko dolino avtobus — boš preživel čudovit vikend.

Morda pa bi v perspektivi lahko mislili tudi na ureditev tečga smučarskega terena, ki je zaradi izredno ugodne lege primeren ravno za smučanje po pravi smučarski sezoni.

— ed

Osem Celjanov v Jeni LETRIZMAGE

V soboto in nedeljo je bil v Jeni atletski dvoboj med reprezentanca ma Nemške demokratične republike in Jugoslavije. Kakor je bilo pričakovati, je domaća ekipa z lahko odpravila ekipo Jugoslavije in pri tem le trikrat dovolila, da so gostje osvojili prvo mesto. Eno prvo mesto je za našo ekipi priboril celjski dolgorogač Červan v teku na 10.000 m, dosegel pa je čas 29:14,4. To je bila tudi edina disciplina, kjer je jugoslovanska ekipa slavila dvojno zmago. Drugo mesto je namreč zasedel Farčič, ki je za Červanom zaostal 8 desetink sekunde. Važič je tokrat naletel na močnega tekmovalca Mava, ki zadnje čase dosegal lepe uspehe na mednarodnih tekmovanjih. Tako je zmagal May (5:50,4). Važič pa se je moral zadovoliti s tretjim mestom. Na razmočenem »kaljšu« je dosegel čas 3:51,5. V tej disciplini je nastopil tudi Žuntar, ki je bil s časom 3:55,4 četrti. Prvega boju jugoslovanski atleti osvojili le tri prva mesta, ostala pa so osvojili domaćini, ki so bili pretežak nasprotnik za našo ekipi. Končni rezultat dvoba je bil 156:76.

K. F.

S MARJE

URBANIZACIJA NASELIJ

Na področju urbanizacije je v občini opaziti znaten napredek. Urbanični program za območje Rogaške Slatine je že sprejet in čaka na potrditev pri republiških organih, urbanistični program Smarja pa bo predložen na prihodnji seji občinske skupščine. Posebno vprašanje predstavlja urbanistično območje Rogatca. Del kraja leži namreč na hrvatski strani, urbanistično pa naj bi pomnil zaokroženo celoto. Zamisel o skupnem urbanističnem planu žal ni realizirana.

V šmarski občini bo treba izdelati še urbanistične programe za Kozje in Bistrico ob Šotli. Tako bodo v

končni fazi urbanizirana vplivna območja Rogaške Slatine, Rogatca, Smarja pri Jelšah, Kozjega in Bistrice ob Šotli.

V občini Smarje imajo že vsečini krajev vodovode. Med njimi je nekaj takih, ki so bili zgrajeni še pred drugo svetovno vojno. V gradnji sta vodovoda Buče in Zagorje, pripravljajo pa tudi gradnjo vodovoda v Penkovem selu. Dokaj pereča je prekrba z vodo v Rogatcu, Sentvidu pri Grobelnem in Podčetrtek, nadalje so premajhne kapacitete vodovoda v Rogaški Slatini, v Smarju pa bi bilo potrebno sanirati izvire in zgraditi rezervoar.

VARČEVALCI

VSI, KI BOSTE V ČASU OD 1. JULIJA DO 31. OKTOBRA 1965 VLOZILI PRI KOMUNALNI BANKI CELJE ALI NJENI PODRUŽNICI CELJSKI MESTNI HRANILNICI ALI EKSPOZITURAH V ZALCU, MOZIRJU, LASKEM, SENTJURJU, SMARJU PRI JELŠAH, SLOV. KONJICAH ROGASKI SLATINI, SEVNICI IN BREZICAH VSAJ 50.000 DINARJEV IN TA ZNESEK VEZALI NAJMANJ ZA DOBO 12 MESECEV, BOSTE PRISLI V POSTEV PRI NAGRADNEM ZREBANJU VEZANIH HRANILNIH VLOG, KI BO V MESECU NOVEMBRU TEGA LETA

N A G R A D E :

- 1 pralni stroj
- 4 šivalni stroji
- 2 sesalca za prah
- 4 tranzistorji
- 6 volnenih odej
- 3 mikserji
- 2 gramofona
- 3 jedilni pribori

Skupaj 25 nagrad v vrednosti 1.000.000 din

VEZANE VLOGE OBRESTUJEMO OD 5,5 DO 7,5 %.

VLAGAJTE SVOJE PRIHRANKE PRI KOMUNALNI BANKI CELJE, KJER SO ZA VAS VARNO IN KORISTNO NALOŽENI!

KOMUNALNA BANKA CELJE

SE-SA-LEC

Vsespolna elektrifikacija življenja je prinesla s seboj vsespolne električne pripomočke. Recimo od električnih zobnih ščetk, ki imajo pred navadnimi to prednost, da je drganje po zobe hitrejše, pa do sesalca, tako rekoče do super sesalca. Da, Zadnjic na primer se mi je pokvaril sesalec. Okvara je bila zelo nenašadna: sesalec se je med sanjem nenadoma spremenil v razpršilec; namesto da bi prah vsesaval, ga je pričel prisiti na vse strani. V sobi je postal pretežno oblačno, dvignil se je tako gromozanski oblak prahu, da bi si bil moral nadeti protiprašno masko. Ko je nastopila delna razjasnitev, sem poiskal gumb in pritisnil nanj, da bi zaustavil abnormalen proces, tedaj pa je pričelo tuliti in zavijati, kar da bi bil sprožil sireno. Dolet mi ta lastnost sesalca očitno ni bila znana; nisem torej vedel, da bi bil vanj vgrajen mehanizem za alarm. Vsa prestrašena je pritekla žena:

— Kaj pa počneš?

— Jaz nič! Sesalec! sem zaprili, da bi preglasil tuljenje.

— Iz — klo — pi! je vzkliknila v zlogih, da bi prevpila alarm.

Toda klub hitremu ukrepanju je bilo že prepozno. Alarm je pričkal sosedje, ki so se trli pred vrati. Vsakdo je hotel videti dogajanje. Gotovo bi bili vdrli v stanovanje, da jih v odločilnem trenutku ni pregnal sesalec, ki je ob enem izmed naslednjih pritiskov na gumb zaregljal kot strojnica. Neverjetno, sem pomislil, na kaj vse ne misli proizvajalec! Najprej poskrbi za zapravljavo stanovanja, nato sproži alarm in kljuc na pomoč, potem pa, ko so dobroščni sosedje pred vrati, jih kratkomalo prezene!

Sesalec me je pričel zabavati. Pričakovati je bilo namreč nova presenečenja. In res. Že čez kratek čas je močno počilo in se zabliskalo, švignila je iskra, nato pa se pokadil modrikast dim. Zbogom orožje, sem reklo; samo da ni prišlo do kakšne elementarne eksplozije.

Naslednjega dne sem sesalec odnesel v servis.

Za pultom je poslovodja izpolnjeval nekakšne obrazce. Bežno je dvignil pogled.

— Kaj pa mu je? je vprašal odsočno.

— Preobjedel se je prahu, pa mu gre na bruhanje, sem odvrnil, da bi pritegnil nase pozornost in skrajšal čas čakanja.

— Kaj? Kaj pravite? je reklo in me zacudeno pogledal.

— Strelja, sem nadaljeval.

— Strelja? je poskočil. — Trenutek!

— In tuli, sem dodal, — vmes pa poka kakor ročne bombe.

— Kaj, kaj? Dajte sem, da vidim! Odrinil je papirje na stran in prikel sesalec. — Ta kaj bomo poskusili.

Ko ga je vklopil, je v vtičnici počilo in se zabliskalo.

— No, vidite, sem reklo.

— Prekleti sesalec, je siknil,

— pa sem naredil kurčlus! Jezno je pogledal, češ kaj ti je bilo treba prinesi tega hudiča sem.

— Kaj menite? sem vprašal.

— Pokvarjen je, je reklo tako prepričljivo, da res ni moglo biti dvoma.

(oh)

ernest Tirau RAZBOJNIK GUZAJ

— 25 —

Vredno se je bilo potruditi zanj. Guzaj je pa to vse natanko vedel in je bil zato zelo previden. Materi je po neki ženski poslal pozdrave, da je živ in zdrav in da naj se nič ne boji zanj, njega že ne bodo nikoli dobili! Drugič je neke noči sam prišel do doma, potrktati se pa le ni upal, kaj se ve, morda ga pa ravno nočoj čakajo. Pa jih je kar na oknu pustil precej veliko vrčko samih krajarjev in grošev. To pa zato, da bi ne bilo ljudem sumljivo, odkd ima mati naenkrat debel denar, saj nima drugačka kakor to, kar z dñino zasluzi. Mati pa sploh ni marala tega roparskega denarja in ga je bojda nesla župniku. To se je potem hitro zvedelo po celi okolici. Guzaj je bil zelo hud, žandarji so pa mater potem še bolj pestili, naj pove, kje se skriva sin, drugače bodo še njo zaprli. Saj jih je bilo že tako in tako dosti hudo, ko ni bil nihče prijazen z njo, kakor da bi bila ona kriva vsega tega. Koliko noči je prejokala zaradi nje, saj ni čudno, vsaka mati ima rada svojega otroka, če je tudi razbojnik.

*

Minilo je že nekaj tednov od takrat, ko je bil Kovačev ubit. Ljudje so že malo manj govorili o strašnem dogodku, žandarmerija je pa seveda še kar naprej iskala ubijalca Guzaja. Vedno so mu bili za petami, kakor hitro so zvedeli, da se je kje prikazal. A kaj, med tem časom je bil on že zdavnaj čisto na drugem koncu! Pa še to je bilo, da je bil enkrat tako oblečen, drugič pa spet čisto drugače. Tako jih je znal mešati sled, da so bili vedno prepozni.

Nekoč bi ga pa le bili skoraj dobili. Komaj komaj jih jo je odnesel! Bilo pa je takole:

Guzaj je mislil, da se je vse skupaj že dovolj pomirilo in da so se žandarji končno le naveličali noč in dan stati in opretati pri Šarklovi koči. Neke temne noči se je previdno priplazil, storil tri korake, pa spet obstal in poslušal, — vse je bilo mirno, nobenega glasu ne sumljivega suma nikjer. Bil je že skoraj pod okencem, pa spet obstal, še premakniti se ni upal, še skoraj dihati ne, — samo napeto je poslušal. Nič. Vse tiho. Mati je šla gotovo že zdavnaj leč. Kaj naj naredi? Čisto narahlo je potrkl. Nič, nobenega glasu. Mikalo ga je, da bi bolj zaropotal. Kaj pa, če je le kdo bližu? Tu je na odprttem, če bi bila hosta bliže, bi se upal, tako pa — Spet je prisluškoval. Nič se ni zagnalo nikjer. Pa se je odločil, naj bo, kar bo, pa bo! Videti je, da je dobro zadel, da nočoj ni nikogar v zasedi. Zaropotal je nekoliko močnejše, da se je skoraj sam ustrasil.

— Mati! —

Pa še enkrat:

— Mati, jaz sem —

— Ježešmarija! Francak! Beži! Cakajo te! —

— 27 —

Pa so se žandarji zmenili, kako in kje ga bodo šli čakat. Ena patrola se bo skrila pri Pišekovem kozolcu, ena malo bliže mesta, dva bosta za Voglajno, dva pa pri Statvinu. Pa morajo dobro paziti, posebno tudi na ženske, najbrž se bo spet v žensko spreoblike. Ce bo imela kakšna babnica bolj debel glas, naj jo kar zgrabijo in dobro držijo, da jih spet ne uide! In so šli potem tisti dan vsak na svoj kraj kar hitro po južini.

Guzaj je pa neki že dolgo imel. Za gradom poznanstvo in je nekako zvedel, da bodo od tiste hiše otroka nesli h krstu. Se to so pravili, da je bila omogočena ženska, to ne vem. In da bi bil otrok Guzajev. Ljudje veliko povedo, kar ni res. To je pa gotovo, da je res šel za botra. Se je pripeljal s kolesljem in čisto novo obleko je imel, tako je bil čeden in lep, kakor bi ga iz škatlice vzel. In zlato verižico je imel za uro.

Babica je držala otroka v naročju in včasih malo odgrnila robček, s katerim je bila pokrita glavica, da vidi, če otrok spi, potem ga je pa nazaj pogrnila. Botra je bila še mlada in se je najprej silno visoko držala, potem ji je pa Guzaj také pripovedoval, da je čisto pozabilo, kako je gosposka in se je kar naprej smejava. Pri Statvinu so dali konja v hlev, takrat je tam služil za hlapca rajnki Jakob. Bil je od Sv. Jakoba doma, sem ga še sama poznala. Zdaj je že zdavnaj umrl. Potem so šli pa v farovž do gospoda opata. Seveda jih je žandar videl, ko so se pripeljali, tisti pri sprednjih vratih in oni na dvorišču tudi.

Oni, ki je bil na dvorišču, je šel vprašati, če jih Jakob kaj pozna, kdo so to, pa je hlapec reklo, da jih, babica je iz mesta, botra pa je za hišno menda pri Klobučarju ali kje že. Sicer je pa bilo za Guzaja tako še prekmalu, ura je bila komaj dobro pol treh, kdaj bo še štiri! Saj ga tako in tako ne bo, saj ni nor, da bi se nam sam nastavljal.

Cez nekaj časa je pa tisti žandar, ki je bil na dvorišču, šel vprašati onega drugega, ali bi ne bilo bolj pametno, če bi Guzaja v gostilni čakala. Pa oni drugi njih bil za to, je reklo, nekaj časa morava na obeh krajinah paziti, odkod bo prišel. Drugače nam ptiček nazadnje še uide! Pa je tudi on mislil, da Guzaj ni tako neumen, da bi se jim hodil ponujati, ko ve kaj ga čaka. Tako sta šla spet vsaksebi in naprej tam stala. Tisti dan je bilo še posebno vroče, zmeraj bolj na gosto sta jemala čake z glave in si brisala pot. Ura je bila že tri, četrtek čez, Guzaja pa še od nikoder. Tudi nobene ženske ne take, da bi imela debel glas. Ena je prišla mimo bolj taka, pa jo je nekaj vprašal kar tako, pa je kar civilila, z njo že nič ne bo. Sploh ni bilo skoraj nič ljudi. Potele so pa prišli oni od krsta nazaj, pa seveda naravnost v gostilno in liter vina gor! Babica ni veliko pila, ampak botrica se ga pa ni cisto nič branila. Zmeraj bolj je bila zgrovorna in rdeča. Tako se je na ves glas smejala, da se jih je še žandar

— 26 —

— Nikogar ni, mati! Saj bom takoj šel, samo pozdravim naj vas! —

— Za božjo voljo, — beži! O ubogi moj Francak —

Okence se je odprlo, mati je segla z roko ven in pobožala sina po licu.

— Ubogi moj, ubogi moj Francak... Zdaj mi sam povej, — ne verjam drugim! Si ga res ti? —

Mati! Nisem ga hotel! Pa me ni hotel spustiti! Naj bi se bil pustil prijeti in iti nazaj v ječo?! Za sedem let v ječo, ko nisem nikomur žalega storil! Sedem let po nedolžnem! Mati — Mati je samo v solzah blipala —

— Ubogi moj — Cuj! Slišiš?! Nekaj se premika! Beži, Francak!

— Stoj! Šicer streljam! — je rezko zavpil orožnik iz teme. Guzaj je za kratek trenutek še stisnil materi roko in odskočil od okna. Divje se je zakrohotal:

— Nikoli ne! Habahaha! —

Strel je presekal tišino in potem še eden.

— Nikoli me ne boste dobili, hudiči! Hahaha! —

Oba strela sta zgrešila. Guzaja je vzela tema. Žandar je klel in robantil, pomagalo pa ni nič.

Guzaj je spet srečno odnesel.

6. poglavje

GUZAJ JE VSEH MUH POLN

— Ne vem, sem ti tisto že pravila ali ne, kako je Guzaj nekoč z žandarji pil? Jim je bil prej pisal v Celje, če bi ga radi videli, naj pridejo tega dne ob štirih popoldne v Celje v gostilno Statvin, da jih lepo povabi. So mislili, da ga bodo dobili, pa ga niso! Guzaj je bil res vseh muh poln. —

Spomini Ane Cater iz Črnolice

So pač debelo pogledali na žandarmeriji v Celju, ko so dobili tisto Guzajevo pismo. Vse, kar je prav! To je pa že višek nesramnosti! Najprej sploh verjeti niso mogli. So mislili, da jih ima kdo za norca, da bi jih rad potegnil; potem so pa le začeli premišljevati. Kaj pa, če bi bilo le res? Predrzen je zadosl! No, so rekli, če se še nikoli nisi, tokrat si se pa zmotili! Tako premeten pa vseeno nisi, da bi nas tako pretental. Zdaj si naš!

Pa je ta glavni žandar sklical vse skupaj in jim je na glas prebral Guzajevo pismo, da jih vabi ob štirih popoldne k Statvinu na pol literčka. Tako se je takrat reklo pri tisti gostilni, ko se pride v mesto. Drugi vedo spet drugače povedati, da ni bilo tam, ampak pri pošti; jaz ne vem. Saj je vseeno, kje je bilo, bilo je pa neki res!

— 28 —

moral muzati. Potlej je pa šel boter ven in je hlapcu naročil, naj počasi naprež, pa je moral Jakob ravno takrat še pivo nastaviti in je reklo, da naj malo počakajo, saj bo hitro. O, — sveže pivo, to pa to! To se bo pa prileglo v tej vročini! Kaj bi se!

— Kaj vam ni nič vroče v tej monduri? Bi ga zvrnili še vi vreček! Samo ne vem, če smete stran, gotovo koga čakate! Saj vam ne bo ušel! Naj vam ven prineseo? —

Žandar bi bil rad reklo ne, pa res ni mogel, samo malo se je v zadregi nasmehnil.

— Kar pojde noter, pa še vašemu kolegu recite, povabim tudi njega, naj ga zvrne na zdravje našega krščanca, pa na moje tudi! Danes bo teklo od mize! —

Babica z otrokom ni nič kaj prijazno gledala, otrok se je poluljal in morda še kaj hujšega, naj ga le boter prenaša mokrega, če se mu zdi! —

Žandar je res poklical svojega tovariša izpred prednjih vrat, — menda ne bo hudič prinesel Guzaja ravno tisto minuto, ko bova pila!

In so pili, Jakob je šel pa napreč. Pravkar sveže nastavljeno pivo je bilo imenito mrzlo in se je prileglo da nič tako. Na dušek sta ga zvrnili.

— Natakarica, daj gospodoma vsakemu še po enega! Na zdravje! Zivelil! —

— Tako! — je rekla natakarica in že hitela natakat.

— Pa ne spet same pene! — je reklo prvi orožnik in se uselil na ogel. Drugi orožnik se je samo smehljil in si brisal brke.

V tem je Jakob kar s praga oznanil, da je že napreženo. Tudi on je dobil vrček piva in ga je moral na dušek spiti na otrokovo in botrovo zdravje. Potem pa se je otrok res začel dreti, kakor da babica že prej napovedala, krst se je počasi vzdignil, botrica je morala prej še nekam, potem so se pa počasi skobacali drug za drugim na koleslj. Boter je vzel bič v roke, žandarja sta pa salutirala. Ura je bila štiri.

— Hi!, je boter pognal konjička. In so se odpeljali.

Komaj so bil na cesti, pa je boter ošvrlnil konja in še enkrat, še bolj: Hijo!, hijo!, žival se je spustila v dir!

— Malo ga imal! Da le ne bo zvrnil!, je reklo orožnik za njim.

Ko je natakarica potem hotela pospraviti vrčke z mize, je od tistim, iz katerega je boter pil, našla dvakrat preganjen listek Na njem je pisalo:

— Sem držal besedo ali ne?! Želim vam dobro zabavo in vas prav lepo pozdravljam! — Podpisani pa je bil — Guzaj!

Natakarica je listek seveda takoj izročila žandarjem.

— O hudič!, — sta rekla. Samo to, ampak oba naenkrat.

ATOMSKE TOPLICE

LEGENDA ALI PRIHODNOST?

(Nadaljevanje iz prejšnje št.)

Prelazil je vse grape in doma si je nabral pravo geološko razstavo. Ob Sotli je odkril vzorce bentonitov, okoli Olimja vzorce železove rude, radioaktivnost mu je vzbudila tudi zanimiva voda ob Harinih Zlakah. Nekje si je sposodil celo Geigerjev števec, ki je od izvira pod skalo v smeri proti gradu nad Podčetrktom vedno bolj vznemirjen tikatak. V času, ko je svet že spoznal grozovito učinkovitost atomske bombe, se je pojim radioaktivnosti združil tudi s pojmom toplice vode pri Podčetrktu, kar jedelovalo na ljudi še posebno privlačno. Zaupanje v izredno moč vode, ki še ni pojasnjena, je bilo vse močnejše.

Tisti starejši ljudje, ki so bili še nagnjeni k mistificiranju, so dokaj hitro iskali primerjavo z Lurdom na Francoskem. Tudi tam je voda in dogajali so se čudeži! Takega slovesa si topeli vrelci pri Podčetrktu niso mogli privoščiti. Prave znanstvene razlage pa še tudi niso imeli, pač pa se je vera v zdravilno moč učinkovitosti utrjevala na izkušnjah poeducev, ki so se priceli kopati v topeli mlaki ali pa pili mlačno vodo.

Ne bi mogli navesti, kdo je bil prvi, ki je ugotovil zdravilno učinkovitost harinjske vode. Morda je že vekove bila voda v uporabi za domače težave, za preganjanje utrujenosti, mehčanje odtisov in podobno. Mogoče se bo nekoč kdo načrtno in na temelju raziskovalne metodologije ukvarjal s kronologijo atomske toplice in bo natančneje dognal zgodovinska dejstva, če bo to potrebno. V teh vrsticah to ni osnovni namen, temveč predvsem kratek zapis splošno poznanih dogodkov, ki so se odvijali v zadnjem desetletju, ko vprašanje turističnega razvoja v Obsoletu še vedno čaka na odgovor. Znanstveniki so se že zganili. Zavod za napredok gospodarstva v Celju je prav letos izdelal obširen program razvoja in ob tem je nedvomno zanimivo, kako so ljudje predtem spontano uporabljali vodo in tudi pretiravali.

Pred desetimi leti je prišlo tako daleč, da je »atomska voda« iz Podčetrktja dobila že precej prostora na straneh jugoslovenskega in tudi tujega tiska. To je bilo dosti poprej kot v Moravcih v Prekmurju, kjer je danes že zdravilišče in letovišče. Slovenski poročevalci je med prvimi sestavki takrat objavili tudi izjavjo župnika Strnada: »Vodo je preizkusil tudi ing. Vukčevič iz Zagreba, ki vodi dela pri rudniku bentonita. Ta inženier je ugotovil, da vpliva voda zelo ugodno na prebavila in živčevje. Njegova žena si je v treh tednih z njo ozdravila žolčne kamne. Analiza balneologa iz Zagreba je pokazala, da je v vodi precejšen odstotek rudniških snovi in da ima vrelec temperaturo 35,2 stopinj Celzija. Največjega pomena pa je ugotovitev, da je voda radioaktivna in da znaša ta njena radioaktivnost 11,22 Machenovih radiaktivnih enot.« To je vejlalo za izvir pod skalo. Župnik Strnad pa je brskal še dalje in našel na obreh bregovih Sotle 18 izvirov, poleg tega pa je podoben izvir se onkrak Podčetrktja proti Olimju, menda v Trdicah, blizu opuščenih rogov, kjer so pred leti kopali železovo rudo. To pa je okoli 3 km vstran, kar pomeni, da je območje radioaktivnih vrelcev dokaj široko in za raziskovanje lahko prav zanimivo. Po takih napolj suradnih trditvah, ki so temeljile na dokaj resnih spoznanjih, se je število obiskovalcev iz dneva v dan večalo. »Cudežna ozdravljenja so se porajala kot po tekočem traku.«

V isti številki je Slovenski poročevalci objavil nekaj primejrov: Stara Jarhovka iz Olimja je že deset let imela odprto nogo, da ji ni bilo pomoči. Komaj si je začela umivati nogo z vodo s Toplic, so se jih rane zacelile. Zdaj

je zdrava in že spet kopanje svoje bregove tam pod Rudnico. Pa Cernošt, ki se je v partizanih našel revmatizma, da mu niso pomagale nobene toplice in je moral počivati vsakih nekaj korakov. Spiral si je noge v tej vodi in zdaj vam gre ko srnjak. Tudi Zakošek iz Prelaskega si je s to vodo ozdravil revmatizem. In kmalu za tem je isti dnevnik objavil skoraj dve polni strani vtipov iz toplice, ki uradno še niso nikjer priznane, pa so imele tisoč gostov samo v letu 1956. Tako je bil v Podčetrktku krajevni zdravnik dr. Petek, ki je novinarju na vprašanje, kaj misli (osebno) o tej »atomske vodi«, odvrnil: »Da je učinkovita za kožne bolezni, revmatizem in ženske bolezni.« O tem sem skoraj prepričan.«

In kaj so odgovorjali obiskovalci atomske toplice takrat?

Ferdo Cokelc iz Slivnice pri Celju: »Devet let sem zdravil čir na želodcu. Obsel sem več zdravnikov, pa se ni zboljšalo. Prinesli so mi prvi liter vode. Spil sem jo in poslal še po deset litrov. In sem jo kar naprej pil. Vidite, in od junija nimam več rane na želodcu. Si lahko mislite, kako je hudo, če človek ne more jesti ne klobas in ne popiti kozarčka dobrega? Sedaj mi ni treba samo gledati drugih.«

Zorka Novk iz Grajske vasi: »Sedaj sem tako razpoložena, da ne poznam več težav. Bila sem tak, da sem dejala: umreti ali živeti. In odšla sem v te toplice. Prve tri dni sem se slabo počutila. Doma nisem imela nikakršnega apetita. Tu sem ga začela dobiti. Sedaj ga je že kar preveč. Živci so popolnoma dobr. Čutim se, kot se nisem že leta sem.«

Ljubljanač in V. B. je po prijetljivem nasvetu prišel v Podčetrkt. »Ze nekaj let sem imel na podplatu lišaj... Sem sem prišel zaradi drugega. Toda po treh dneh kopanja je noga popolnoma zdrava...«

Marija Svenšek iz Ptuja: »Imela sem zelo hud revmatizem. Ni sem mogla dvigniti roke. Pa sem prišla sem že lani in še letos. Zdaj sem dobra. Videte, roka je ravna in delam z njo, kar hočem. Sicer sem pa tu bila že prej. Imela sem več let hude rane na nogah. Domaci so mi rekli, naj se hodim kopat v to vodo. Poslušala sem jih. In rane se niso v trinajstih letih več ponovile. Tako je bila tu samo majhna mlaka in razen domačinov verjetno ni nikhe vedel zanje.«

Pod naslovom »Novo obstotelsko zdravilišče?« je 6. junija 1957. Ljudska pravica objavila nekaj izjav:

(Se nadaljuje)

OBISK PRI DIJAKIH NA ČRPALKI

Vsi nimajo počitnic

UCENCI, DIJAKI, PA TUDI STUDENTJE SO SE RAZKROPILI PO VSEJ DEŽELI. ODLOZILI SO SOLSKE TORBE IN SKRBI TER ZAZIVELI NOVO — POČITNIŠKO ŽIVLJENJE. JANEZ JO JE MAHNILO V BASKO, SIMONA V MAKARSKO, MIŠKO IN SAŠO NA PLITVICE, FRANCEK IN MANJA PA V BOHINJ. VSEPOVSOD JIH JE POLNO. TODA MNOGO JI HJE OSTALO DOMA. KJER POMAGAJO STARSEM ALI PA SO SI POISKALI ZAPOSЛИTEV, DA SI BODO PRISLUZILI DENAR ZA SOLSKE POTREBSCINE, ZA SPORTNE REKVIZITE ALI ZA KAJ DRUGEGA. IN RAVNO O TEH »SEZONSKIH DELAVCIH«, KI SO ZAMENJALI SVINCNIKE IN PERESA ZA LOPATE, ALI PA SE MAZEJO Z APNOM IN MALTO, DANES NEKAJ BESED, O TREH NA BENCINSKI ČRPALKI.

Kdor ima jeklenega konjička, se mnogokrat ustavi na bencinski črpalki, recimo na Ljubljanski cesti. Tu so zaposleni trije dijaki celjske gimnazije: Andrej Cvetko, Tonček in Dušan Dobovičnik. Vsi trije

zilu. So tudi taki, ki ti ne da nič, klub temu, da mu zamenjaš gume ali kaj podobnega.

Tonček: V glavnem so gostje zadowljivi z nimi, mi pa moramo biti z njimi. Nekateri so potprečljivi z

olja, da pa se je vse srečno končalo — vsaj človeških žrtev ni bilo. Ostala dva pa se nista mogla »pohvaliti« s takšnimi povišili, večkrat pa se jima je zgodilo, da sta pozabila paziti in je šlo nekaj bencina po tleh.

Pa tudi prijetnih dogodkov ni malo pri delu. Tonček mi je pripovedoval, da se je prejšnjo nedeljo po poldne pripeljal k njim nek kolesar in zahteval vino, ko pa so mu pojasnili, da vina nimajo, je izrazil mnenje, da so slabo založen lokal. Se o enem dogodku sta mi pripovedovala

Tonček in Dušan. Pred kratkim sta menjavala gume nekemu Avstriju in po končanem delu jima je stisnil

Dušan, Andrej in Tonček bodo med počitnicami postali strokovnjaki za automobile

so končali drugi razred gimnazije.

Naslov razgovor je bil večkrat prekinjen, kajti ob urki hitijo. Ijudje z dela, je na črpalki velik promet in imajo polne roke dela. Opazoval sem jih in videl, da so se v teh nekaj dneh, kolikor že delajo tutaj, precej naučili. »Pet litrov super, tri mešanice, zadnji mislim, da je malo mehak.« Poslušali so in delali, ob koncu pa se zahvaljevali, če jim je kdo kaj stisnil v roko. Ko sem jih povprašal, kaj jih je privabilo sem, so mi vsi povedali, da jih to delo veseli. Tonček je še rekel, da je tri meseca počitnic res malo preveč; Dušan pa, da ga privlačujejo strojji in s temi ima na črpalki dovolj opraviti; često pogleda tudi v drobovje avtomobila.

In kako je razumete z gosti? Dušan: Večina gostov je vladnih, pa tudi takšni, ki nimajo razumevanja za začetnike in ne morejo razumeti, da prvega dne še ne moremo vsega znati.

Takšno je bilo mnenje mladih »delavcev« o gostih na bencinski črpalki.

In kako je z dohodkom? Ta nič ne vpliva na njihovo vred pa se zanj le splaća delati.

Kdor dela, greši! Tako je dovoljeno grešiti tudi tem: Andrej mi je povedal, da mu je prve dni njegove službe razneslo aparat za menjavo

v roko »tringeld«. Ko pa sta pozneje pogledala, koliko sta dobila, sta ugotovila, da jima je dal dva starotačka, ki sploh nista več veljavna. To sicer ni bil preveč vesel dogodek, kljub temu pa so se smeiali Avstriju, ki ni vedel, da imamo nov denar, ali pa je to naredil namenoma.

Zivljenje na črpalki je res zanimivo. Različna opravila, različni ljudje in ne nazadnje tudi različni avtomobili, za katere se fantje tako in tako vedno radi zanimajo. Mercedes, BMW, DKW, volkswagen, simca in drugi, med njimi pa vedno veliko fičkov.

Ko sem zapuščal naše tri na bencinski črpalki, mi je v ušesih še vedno odmevalo: »pet litrov super, tri litre 4-odstotne mešanice, zadnja je mehka«, pa — »hvala lepa in srečno vožnjo!«

F. Kramer

UKRADENI

6

Carigrajskeemu šefu prince Abrahama nikakor ni šel v račun. Razmišljaj je in končno se mu je posvetilo. Zar je zamudil za nekaj minut. Sicer še danes ne vedo natančno, kako je spregledal igro s princem Abrahama; dejstvo pa je, da je ugotovil manever, ki je imel namen, odvrniti pozornost od Ahmeda Seifedina. Ko se je dokopal do tega sklepa — ali slutnje — je nemudoma telefoniral v London in sporočil, naj pazijo na princa Ahmeda. Londonski Intelligence Service je poklical sanatorij prav po času, ko je pri glavnem zdravniku sedel Bill in poslušal učene govorance o prinčevi bolezni, prepričan, da sedi princ že v avtomobilu. Zdravnik se je začudil, ko je slišal, za kaj gre. Uračniku Intelligence service je zagotovil, da vse v najlepšem redu in da na princa dobro pazi. Zdaj je že spis. Ko je odložil slušalko in pogledal Bill, ki je poslušal učene govorance o prinčevi bolezni, prepričan, da sedi princ že v avtomobilu. Zdravnik se je naglo povzpzel po stopnicah paviljona. Nikjer nikogar. Na hodniku, kjer je občajno sedel bolničar, je sameval stol; na miti je ležala knjiga, ki si je z njo bolničar krajal dolge nočne ure. Medtem ko je zdravnik koračil po hodniku, je stal Bill ob užnem stopnic s pogle-

dom uprim v ploščo z električnimi varovalkami. Razmišljaj je: »Ko bo prisel zdravnik v sobo, bo videl, da je princ pobegnil. Stekel bo k telefonu in obvestil Scotland Yard, prej pa še spravil vso hišo pokonci. Ujeli bodo princa prej, predno pa prisel do prispel do jahete ... tedaj sem pogorel.«

Bill je stegnil roko in odvrl glavno varovalko. Prav tedaj je zdravnik odpril vrata v prinčev sobo in zagledal prizor, ob katerem je obstal kot ukopan. Prince je sedel na stolu popolnoma oblečen poleg njega sta stala Bessy in bolničar. Ko so zagledali zdravnika, so prebledeli od straha. Prince je tihok jokal. Noge ga niso nosile, vznemirjenje, ki se ga je potolito, ko je končno prisel takoj težko pričakovan trenutek, ga je prikovalo na stol.

Bessy in bolničar sta bila prepričana, da je vse izgubljeno. Zdravnik je hotel stopiti v sobo, takrat pa ga je zgrabil Bill in ga udaril po tihniku. Zdravnik se je zgrudil ko prazna vreča. Bill mu je zvezal roke in noge in mu zamašil ustia z robcem. Potem se je obrnil k princu in ga oznerjal, predno ga je naložil na rame in ga odnesel do avtomobila.

Sole drugo jutro je zvedel Intelligence Service, kaj se je bilo zgodilo.

Jaheta s princem Seifedinom je usla Angležem, čeprav jo je loviti

la cela flota, Nahaspaša, nekdanji ministrski predsednik, je bil avtokrat v procesu, ki ga je sprožil princ Ahmed Seifedin proti kralju Fuadu. Princeva prisotnost je nacionalistični stranki vila novih moči, posebno še, ker je postal očito, da je kraj Faud zaprl v norišnico popolnoma zdravega princa. Toda kralj Fuad se je branil. Postavil je Nahas-paša pred vrhovno disciplinsko sodišče — ki pa je proti vsem prispeval oprostilo pašo slehene krivde. To je bilo znamenje za splošen napad. Kralj Fuad se je moral ukloniti. Čet noč je moral odnos do Angležev in popolnoma prestolil na stran nacionalistov.

Ko je Bill tako opravil svoje delo, se je z nagrado umaknil v manjše mesto v Ameriki in se pričel ukvarjati z vrtnarstvom. Nihče bi ne mislil, da tiči v lastniku velikih modernih vrtnarjev v okolici U... prebrisan pustolovec, ki si je z eno samo poteko prislužil bogastvo. Zakaj si je izbral tak miroljuben poklic? Tega ni povedal nikomur. (Konec)

AHMED

PRED DOPUSTOM

Predno gremo na dopust, ponavadi nakupimo kaj drobnarij posebej za to priložnost. Kaj imajo v celjskih trgovinah za otroke?

Najprej smo se oglasili v »Moči« 3.600 dinarjev. Tudi kapice proti soncu imajo, stanejo pa okrog 500 oziroma 1.000 dinarjev. V »Baby« imajo celo zbirko kopalnih oblek, za dekle in fantke. Lepo izbiro otroških oblek imajo v »Ljudskem magazinu«, kjer pa lahko kupite tudi vse vrste igrač za na plažo; žogice stanejo okoli 1.000 din., račke, ki plavajo na vodi 425 in vedrice po okoli 300 dinarjev. Pri »Sportu« v Stanetovi ulici dobite gumijaste čolne od 4.000 do 4.900 dinarjev; okrogle paseve za 950 in za 1.700 din. Podobne stvari dobite tudi pri »Jugoplastiki«, prav tako v Stanetovi ulici. Pri »Sportu« si lahko kupite še blazine od 8.000 do 12.000 din ter zložljivo posteljo za plažo za 14.000 dinarjev.

Zaradi oblek, vsaj poletnih ne, se nam res ne bi bilo treba več jeziti s šiviljami, saj je ženska konfekcija že zelo dobra. Veliko izbiro teh oblek imajo v konfekcijskem oddelku »Ljudski magazin«. Kostumi iz lanakrila so po 25.000 kostumi iz platna pa po 14.000 dinarjev, enobarvne platnene obleke z »zlatimi gumbi« po 7.000 in navadne pralne obleke okoli 4.000 dinarjev. Podobno izbiro imajo pri »Volni«. Letos ni slaba niti izbiro kopal - vse dobimo, od navadnih vzorčastih enodelnih in dvodelnih, do elastičnih in celo mrežastih. Cene so od 4.000 do 6.000 din. Lepo izbiro kopal imajo pri »Vesni«. Tam pa lahko dobite tudi kratke kopalne jopice.

Moški kopalni kompleti so tudi lepi, veljajo pa 4.300 dinarjev. Nekaj dolgih kopalnih plaščev imajo pri »Ljudskem magazinu«, otroških od 4 let naprej pa pri »Baby«.

Z otrokom na pot

CEPRAV PRV MAJHNII OTROK NI NAJBOLJ PRIPOROCILIVO JEMATI S SEBOJ NA MORJE — ZLASTI NE V VISOKEM POLETNJU — PA S TEM VENDARLE NI RECENO, DA BI MORALE DRUZINE Z MAJHNIMI NADEBUDNEZI PREZIVETI POCITNICE DOMA. NAJTEZEJE JE Z OTROKOM NA POTOVANJU; ČE PA SE TEGA ZAVEDAMO IN SE NA TO TUDI PRIPRAVIMO, BO TEZAV TAKOJ MANJ.

Cim manjši je otrok, tem teže prenaša dolgo potovanje. Najnevarnejša je pot za dojenčka, zato morajo matere svojo skrb za malčka podsesteriti. S seboj je treba vzeti termos steklenico s prekuhanom vrelo vodo, v katero raztopimo primerne količine mleka v prahu in sladkorja. Z njim bomo otroka nahranili, kajti mleko v prahu je sigurnejše od svežega. 28. gramov mleka v prahu, ki ga zakuhamo v 200 gramov vode je enakovredno polnomastnemu mleku, 14 gramov mleka v 200 gramih vode pa polovičnemu mleku. Mleko redčimo glede na otrokovo starost in glede na to, kakšnega smo mu dotelej dajali. Ce dojenčka mati še doji in mu dado samo en ali dva obroka kravjega mleka, je najbolje, da ta dva obroka opusti in da otroku samo kamilični čaj. Ce pa ga

hrani umetno, je najbolje, da mleko prelije v več stekleničk, jih zamaši s prekuhanimi zamaški in daje mleko otroku po obrokih. Najboljša rešitev pa je kislo mleko v prahu (laktacid, neolak, laktovit). Tega mleka ni treba kuhati. Dovolj je, da v termos steklenico nalijem vrele vode, mleko v prahu je v pločevinasti konzervi in ko je otrok lačen, mu ga napravimo točno po navodilu.

Ce je na potovanju vroče, otroka slečemo, ce je znojno, ga obrišemo. Otročiček naj se napije kamiličnega čaja ali nekaj pozirkov prekuhané in ohlajene vode. otrok naj le pije, kajti sicer ga lahko napade vročina, otrok lahko bruha, dobi drisko itd. Vse to so lahko posledice prevelike topote in izgube tekočine iz telesa. Ce je le hudo, otroku položimo na glavico hladen obkladek, če pa dobi vročino, polovico ali tretjino tablette aspirina.

Starejšemu otroku na poti ne dajajte slanine, salam, mastne pečenke, temveč roglič, keks, kuhano jajce, sir itd. otrok naj ima svoj kozarc, za majhne pa vzemite tudi kahlico s seboj. Tudi limona in mineralna voda sta na poti velika prijatelja.

Ce otroku kaj pade v oko, mu ne dovolite, da bi si ga drgnil. Pustite naj se solzi, solze bodo same odpaknile tujek. Ce pa le ne gre, mu oko izperite s kamiličnim čajem.

I še nekaj: otrok naj ne hodi sam v stranišče. Ko pa se vračata, operite njegove in svoje roke s kolonjsko vodo, ki odlično dezinficira roke.

Dvakrat paradižnik

Paradižnikovo solato lahko naredimo tudi takole: Lepo paradižnike in redkvico narežemo na prav tanke rezine, posolimo in zmesimo, nato pustimo nekaj časa stati in serviramo.

Lepo glavo ohrovta razrezemo na tanko in jo parimo v slani vodi tako dolgo, da voda izhlapi. Nato vmešamo poparjene, skozi sito pretilačene paradižnike, žlico moke, nekoliko kisle smetane ali mleka, posolimo, še malo prekuhamo in serviramo s krompirjem.

*Miseta:
IKOVIC
KLANČNIK*

BOJ NA KAČJEKU

*PETER
KRIVEC*

Recepti

Gobova juha: Operemo in očistimo četrte kilograma Jurčkov lisički, smrekov, ježkov ali zajčjih načk. Kuhamo jih v krovu z mesnim ekstraktom. Vrejo naj 15 do 20 minut, nato pa jih razrezemo in pretlačimo. Nato jih damo nazaj v juho. Žmesamo žlico moke, z dvema žlicama mrzle vode. Ko je zmes gladka, jo previdno primesamo juhi, nato dodamo še sol in paper. Juha naj se nekaj časa vre, nato pa — tik pred serviranjem — dodamo še nekaj žlic kisle smetane in na drobno veseljim petrili.

Belišč na stajerski način: Položimo kuhané, dobro odcegne beleče v posodo, polijemo jih z dobro, gosto, rabišo kislo smetano in vse skupaj postavimo v vročo pečico, da zarumene. Servirati je treba vroče.

Tutifrukt puding: V skodelice naložimo kakršno koli sadje, poškrpimo ga z likerjem ali rumom, ostaknemo in v priljivo puding. Serviramo hladno in okrasimo s stopično smetano.

Grapefruit cocktail: Za štiri osobe vzememo stiri sadeže in jih precelemo čez polovico. Eno polovico izdelbemo in v izdelbeno skledo naložimo pripravljeno zmes. Meso razrežemo na kočke, zmesimo z kakšnim sadjem, dodamo na kočke naravnane hanane, prelijemo z raztopljenim rumom in nato ostaknemo počuvamo na led. Predno cocktail serviramo, ga okrasimo s stopično smetano.

Ze tretji dan so bili Švabi v Solčavi in v Logarski dolini. Dež ni prenehal. Po pijani noči so prišli v bližino Ramšakovih. Simen ni mogel neopazno prenesti brata Jožeta kam drugam. Jožetu se je namreč ranjena noga razbolela in že si je razgrizel ustnice, ko je dušil stokanje, ki se mu je izvijalo iz prsi.

Okrug desete ure so nenadoma prileteli trije raztrganci k Ramšakovim s titovkami na glavi in vprašali Simna, ce je videl tovariše. Simen jih je prepoznal in odvrnil: »Nikogar nisem videl!«

Komaj so jo raztrganci odkurili, že so se vsuli Nemci na Ramšakovo dvorišče. »Kje so

PRIMARIJ DR. ROJNIK ALOJZ:

O SRČNIH BOLEZNHIH

DANES OBJAVLJAMO PRVI SESTAVEK NOVE SERIJE ZDRAVSTVENIH PREDAVANJ. PRIMARIJ DR. ALOJZ ROJNIK NAM BO V NASLEDNJIH TEJDNIH RAZLOZIL POTEK IN ZDRAVLJENJE SRČNIH BOLEZNÍ, KTÍ FAKTNO POUČI SVETU VEDNO BOLI NARASCAJO, ZANIMIVI SESTAVKI NAS BODO JEMO ALI JO VSAL OLAJSAMO.

REVMATICNA SRCNA OBOLENJA

Naše izkušnje, kakor tudi velike svetovne in domače statistike kažejo, da srčna obolenja vedno bolj naraščajo. Te statistike nam povedo, da je število srčnih obolenj premorsazmerno s stopnjo civilizacije neke dežele. To velja predvsem za arteriosklerotska obolenja. V naši državi je smrtnost zaradi srčnih bolezni v Sloveniji najvišja, v Makedoniji in Crni gori pa najnižja.

Srčna obolenja delimo v glavem v dvoje vrst:

1. revmatična in

2. arteriosklerotična srčna obolenja. Revmatična obolenja napadajo predvsem otroke in mladino. Največje število obolenj pada med deseto in dvajseto leto starosti. Ce te bolezni ne zdravimo pravočasno in pravilno, povzročijo dolgotrajno in stalno invalidnost in močno skrašujejo življenjsko dobo. Bolniki te vrste so za družbo in za družino veliko socialno in ekonomsko breme. Mnogi bolniki se v začetku bolezni ne zavedajo, da so bolni in se ne zdravijo pravočasno. Bolzen se pogosto razvije neopazno. Sele, ko se pojavi močna srčna napaka, bolnik občuti, da je resno bolan.

Druga skupina so arteriosklerotične srčne bolezni, ki napadajo ljudi v zreli dobi — moške mnogo prej kakor ženske. To obolenje napada ožilje, ki ima nalogo, da oskrbuje srčno mišico s krvjo in kisikom. Tako nastane bolezen, ki se pojavi v obliki angine pektoris in srčnega infarkta, ki sta najbolj dramatični obliki te bolezni ali pa nastopa kot počasno popuščanje srca, ker srčna mišica ne dobiva dovolj kisika.

Beseda revmatizem pride iz grške besede rein, kar pomeni, da se nekaj pretaka. Stari grški zdravniki so pod »revmatizmom« razumeli bolezine, ki se selijo po udih. Sele konec prejnjega stoletja so ugotovili, da je revmatizem, o katerem govorimo, posebna oblika bolezni, ki napada skele in srce. Moderna medicinska znanost to bolejenje imenuje revmatična vročinost — latinsko febris rheumatica. Dokazano je da je ta bolezen posledica delovanja bakterije streptokoka, ki ga znanstveno imenujemo streptococcus beta hemolyticus. Ta bakterija se pogosto normalno nahaja na sluznicah žrela in grla. Veliko ljudi nosi te klice v grlu in žrelu, pa vendar ne obolijo. Ce pa se te klice razmnoži in če splošna odpornost organizma popusti, nastopi vnetje v žrelu in mandeljih. To imenujemo angino. Angina pravzaprav ni težko obolenje in po nekaj dneh tudi

(Nadaljevanje prihodnjic).

Dr. Alojz Rojnik

zdravnik, profesor za patologijo in terapijo vročin, predava na Univerzitetu v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

in na Medicinski fakulteti v Celju

in na Medicinski fakulteti v Ptuju

in na Medicinski fakulteti v Kranju

in na Medicinski fakulteti v Ljubljani

in na Medicinski fakulteti v Mariboru

in na Medicinski fakulteti v Novem mestu

MADALYNE MURRAY

ali ameriški srednji vek

ukradena reportaža

Suzana pa je zbežala v New York in se poročila z Billom. In 20. junija lani sta se vrnila kot mož in žena v Baltimore.

GANGSTRSKO GNEZDO
Sosed je mladi par prepoznał in opozoril policijo.

»Bilo je, kot da napadajo gangstrsko gnezdo, kjer čakajo gangsterji z naperjemi mitraljezji, pravi danes Madalyne. »Našo hišo je obkolilo deset patrolnih avtomobilov in policiji so nasilno vdrlji.«

Mudilo se jim je tako, da so pozabili prinesi nalog za aretacijo Suzane, zato jim Murrayevi niso hoteli odprieti. In takrat so policiji s sekiro razbili vrata in vpadli v hišo.

Kaj se je kasneje godilo, še ni vse jasno, a očitno je, da Madalyne Murray govorji resnično, medtem ko baltimoreška policija laže.

Policiji so jih po vdoru v hišo začeli sirovo tepliti s pendrekini s pestmi. Policija pa pravi, da je sama Madalyne Murray napadla osem plečatih policajev. (Zanimivo je to, da je drugič to trdilo le še pet, a dva dni kasneje le še trije policejci!)

BRUTALNA STRANKA

Policija obtožuje tudi Madalyne mater, da je napadla enega policaja. Gospa Eddie Mays (Madalyne mati boluje od kročnega artritisa) priznava, da se je dotaknila policaja. Takole pravi:

»Ta policej je vrgel Billa na pod in ga začel tolči s pendrekom, pa sem ga prijela za laket in zakričala: »Nehajte, saj ga bo ste ubili!« V tem trenutku pa je drugi policej udaril gospo Mays s pendrekom po glavi, da je pada v nezavest. Pri vsem tem niti ni tako pomemben podatek, da ima gospo Mays 73 let.«

Ko sem na Havajih povprašal 44-letno Madalyne, kako je uspešna sama napasti osem oboroženih policajev, se je nasmejala in rekel: »Stavim, da bodo v Ameriki vsi ločni odšli v Baltimore, ko bodo zvedli, da je ena sama gospodinja lahko premilatila osem tamkajšnjih »kifeljcev.«

Policija je tisti večer odpeljala Madalyne v bolnišnico, kjer so ji nudili zdravniško pomoč, njeni mater pa so odpeljali v drugo bolnišnico, medtem ko so Billa odvleklki v zapor. In Bill trdi, da so ga policej izmenjajo se tepli celo noč in mu vmes čitali biblijo. Eden od njih mu je to razložil takole: »Mi bomo že napravili iz tebe katoličana, ti nesramne!«

Drugega dne so vse spustili. Slučajno pa je celotni incident bil posnet na magnetofonski

trak. Med drugim tudi izjava policijskega narednika Charlesa Kellyja, da nima naloga za pregled hiše. Prav to pa je zaskrbelo baltimoreške oblasti in dva dni po incidentu je javni tožilec države Maryland W. J. O'Donnell na konferenci za tisk dejal, da policija ne potrebuje naloga za pregled, če v času, ko vstopajo v to hišo, verjamejo, da takšen nalog obstaja.

To je popolnoma nova pravna teorija, o kateri imajo v Washingtonu drugačno mišljenje.

MORALI SMO ZBEZATI
IZ MERYLANDA

Po brutalnem vpodu v hišo in po izpustitvi je bilo Madalyne in njenim članom jasno, da ni mogče več vzdržati v Marylandu. Položaj je postal brezupen. Za obtožbo, kot so jo naprili Madalyne — napad na osem policajev — je lahko sodnik po lastni presoji odmeril poljubno kazen — celo doživljenjsko ječo. — In tako so Murrayevi v naslednji noči skupaj z Billovo ženo Suzan zbežali z avtom v New York in dalje na Havaje.

Toda beg še ni rešil slučaja.

Mesec dni po pobegu, je baltimoreško sodišče obsodilo Madalyne v odsotnosti na leto dni zapora zaradi žalitve sodišča. Zakonodajno telo Marylanda pa je na brzino izglasovalo nov zakon, ki predvideva za napad na policajev do 20 let ječo. In tako je baltimoreški dnevnik objavil, da bo Madalyne obsojena na 160 let ječe, če se vrne v Maryland ali če jo bodo izročili.

Zal se baltimoreška tragedija na Havajih še ni končala. Mladoporočeni Bill, ki je štiri leta s špartansko hrabrostjo prenašal raznetera mučenja, se je nenehoma zlomil. Kot kaže, ga je noč, ki jo je preživel skupaj z baltimoreškimi policaji, popolnoma povzila. Kmalu po prihodu na Havaje se je začel zapirati vase in psihiater je ugotovil težko depresijo. In tako je danes na psihiatrični kliniki v Honolulu.

Madalyne pa je na Havajih našla enega najboljših advokatov Hymana Greensteina.

Da pa bi bila zadeva popolna, pa je država Maryland poslala službeno zahtevo državi Havaj, da ji izroči Madalyne Murray, da bi jo lahko sodili zaradi napada na policej.

Toda ona in Greenstein sta že krenila v protinapad. Greensteinov pravni argument je, da nobeno sodišče v Marylandu ni legalno konstituirano, ker se od sodnikov, porotnikov in prič zahiteva, da imajo verske kvalifikacije.

(Konec prihodnjic)

ANEKDOTTI O VELIKIH LJUDEH

Nekoč so pozvali Beethovna v konzervatorij, da bi povedal svoje mišljene o igranju nekega pianista. Ko je pianist končal z igranjem, je Beethoven vdihnil, in dejal:

»Vedno sem pravil, da so sloni zelo škodljive zveri!«

»Toda, maestro,« je vprašal začuden pianist, »kakšno zvezo pa imajo sloni z glasbo?«

»Iz slonove kosti izdelujejo tipke za klavir,« je ostro odgovoril komponist.

*

Ko je Napoleon obnovil verske obrede, katere je zabranila francoska revolucija, je s svojimi najbližjimi prisostvoval veliki maši v Notredamski cerkvi. Po maši je povprašal svoje spremstvo, kako jim je maša ugajala.

»Odtičnol!« je odgovoril neki general. »Zal manjka tistih sto in sto tisoč ljudi, ki so umrli zato, da bi uničili to, kar je znova vzpostavljen!«

PRENOSNE ATOMSKE ELEKTRARNE

Sovjetski konstruktorji na nekem institutu v Moskvi so skonstruirali prvo atomske elektrarno na kolesih. Težka je 350 ton in je nameščena na štirih gigantskih kamionih z gasnicami, priravnimi za vsak teren. Elektrarna je sposobna, da oskrbuje z električno energijo mestece z deset tisoč prebivalci. Atomska elektrarna potroši dnevno 14 gramov nuklearnega goriva. Kot kaže, bodo v katerem pričeli s serijsko proizvodnjo teh »najnizkih atomskih elektrarn,« kajti namenjene so za številna odročna področja v Sibiriji.

Leteče zbrane ščetke bi lahko imenovali galebe, ki so po svoji iznajdljivosti, kadar gre za pridobivanje hrane, prav presenetljivi. Galeb na naši sliki je redni obiskovalec nekega ameriškega zoološkega vrsta, kjer neguje zbovje mluskov konj. Debeluhom ta nega očiuge.

SVINČEV KRISTAL

(ROKODELCI, KI NAJBRŽ NE BODO IZUMRLI)

Avtomatizacija, ki izpodriva rokodelstvo, se v steklarski industriji veliko teže uveljavlja; posebno v industriji svinčevega kristala. Tam so rokodelci takoreko nenadomestljivi. Mojstri za proizvodnjo kristala so ponosni na to, da v tekmi s stroji tako odločno zmagujejo. Pihanja težko topljivega kristala, prav

tako rezanja in graviranja ne zmori noben stroj.

Pravijo da je kristal »izumil« pred 500 leti angleški kemik George Ravenscroft, ko si je prizadeval izboljšati kakoviteto britanskega finega stekla. Od takrat pa do današnjega dne se je v proizvodnji okrasnih predmetov iz svinčevega kristala

la marsikaj spremenilo in izboljšalo, vendar prav tu človeka ni mogče nadomestiti s strojem.

Medtem ko steklarska industrija običajnega stekla uvaja vse več strojev — stroj za pihanje žarnic daje 1000 komadov na minuto — ostaja izdelovanje kristala v bistvu na stopnji izpred tristo let. Da bi si — na primer angleška — industrija kristala zagotovila zadostno

svilo mojstrov, imajo rokodelci te stroke izredno ugodne pogoje za uk in seveda tudi lepe plače. Pravijo namreč, da je tako proizveden kvalitetni kristal še zmerom cenejši kot pa bi bil kristal slabše kakovosti, ki bi ga izdeloval stroj.

SLIKA V SMETEH

Tridesetletni delavec Trombley, zaposlen pri mestni snagi je v Detroitu povsem slučajno našel v smetnjaku dragoceno umetniško sliko. Sto je za renesančno delo italijanskega mojstra Sassoferata. Trombley je zaslutil, da je našel dragoceno stvar, pa jo je takoj odnesel na policijo. Tu so takoj rekel: »To je prav tisto, kar išče George Simon, ki je prijavil krajo dragocene slike, kupljene v Braziliji za 4 tisoč dolarjev.«

TO BO POMAGALO

Že mnogi mladi Avstralci so prevarili letalske družbe in potovali kot paketi, čeprav to ni bilo udobno. Londonski Daily Telegraph piše: Da bi takšne trike preprečili, bodo v zavoje, ki jih vkrcavajo v letala v Sinsaynu, vbrizgali prah za kihanje.

Od Reke do Dubrovnika

Nosačev v pristanišču Gruža ne manjka. Postrežno osebje hotela

»Argentina« in »Excelsior« si prizadeva, da bi čim bolj ustreglo željam tujih gostov.

Pri tem pokaže ves svoj tuji besedni zaklad, da bi vzpostavilo vsaj delen kontakt z gosti. Slišiš angleške, francoske, nemške, italijanske in še druge tujne besede, pomešane s številnimi slovanskimi. Le redko se med temi tujimi gosti, ki obiščajo našo deželo, najde kdo, ki bi prebrskal naš slovar, da bi ga uporabljal kot pripomoček pri potovanju. To se jim zdi nepotrebitno. Sto metrov od obale

šklo stopimo na tramvaj, ki te odpelje na Pile, kjer je čudovit razgled na morje in prekršana vegetacija.

Pri vhodu v Stradun je na levem strani v obzidju vklesana spominska plošča padlim borcem, ki jo pa krasiti le uvel venec, katerega odpal-

dajoče suhe borove vejice padajo na stopnice...

Pod obokom na levem je frančiškanski samostan, v katerem je najstarejša lekarna na Balkanu. Do nedavnega je bil dovoljen vstop v to staroalkemijsko delavnico le moškim, sedaj pa lahko prag prestope tudi ženske. V zunanjem delu samostana je kapela, ki je ena najstarejših zgodovinskih znamenitosti Dubrovnika. V času, ko sem si ogledovala njeno notranjost, je vodič razlagal skupini ameriških turistov zgodovino zgradbe. Vsi so prezrli skrinjico z napisom »Milodari za poravilo cerkve«, ampak so se zanimali za slike in za možnost, da bi jih kupili. V cerkev pride tudi skupina učencev iz virovitiške šole.

Učilica da milodar in večina otrok ji sledi, potem pa odvihajo na prej, ne da bi si ogledali znamenite

slike in freske. Tudi zanimivo!

Lepota Dubrovnika je neizčrpna. Vedno znova te prevzema njegova veličina, bogastvo muzejev, monumentalnost arhitekture, knjižnice s številnimi zgodovinskimi dokumenti neprecenljive vrednosti. V tem vrvežu znamenitosti ti nikoli ne preostaja časa. Če kak dan ni vremena za kopanje na Pločah ali Lapanu in Lokrumu, te vabijo koncerti in gledališke ter druge kulturne predstave. Simfonični koncerti v Ateliju Kneževskega dvora so izredno doživetje za vsakega, še tako zahtevnega turista. Stopnice in kamnitni balkoni so najbolj akustični prostori Kneževskega dvora. Poleg tujih in domačih turistov, so tudi domačini redni obiskovalci številnih koncertov.

(Se nadaljuje)

Pavla Rovan

ZA 8.200 MARK JE FRANCOSKI TRGOVEC GILBERT FRANCOIS SMEL USTRELITI ŠIBIRSKEGA MEDVEDA, IZ MOSKVE SO MU TELEGRAFIRALI V FRANCIO: NASLI MEDVEDA, PRIDITE TAKOJ! SEDEL JE NA REAKTIVNO LETALO IN ZE NASLEDNJEGA DNE SLAVIL SVOJ LOVSKI TRIUMF, KOZUHA SICER NI SMEL ZLOZITI IN SPRAVITI V TORBO, AMPAK GA JE MORAL PUSTITI V MOSKVI.